

PRIMERES PASSES DEL NOU ARQUEBISBE DE BARCELONA

«És necessari desapropiar-nos de nosaltres mateixos»

«M'he de deixar guiar per tots vosaltres»

P 2-5

Joan Josep Omella saluda els fidels al final de la missa a la Sagrada Família. / Ramon Ripoll

Estil Omella

Agusti Codinach

L'endemà de la presa de possessió, l'arquebisbe Omella va venerar la Mare de Déu de la Mercè.

«Vull conèixer el treball social i caritatiu de la diòcesi»

«Em poso a disposició de tota la societat catalana»

ENTREVISTA EXCLUSIVA

P 6-7

Somni dels Tres Reis

P 16-17

Sumari

- 20 L'acció social de les entitats eclesials
- 22 La important doctrina de Ramon Llull
- 24 Nou Centre d'Orientació Familiar a Girona
- 25 Catalunya davant del repte dels refugiats
- 27 Poblet, un referent cultural i espiritual

Editorial

Estil arquebisbe Omella

Les primeres compareixences públiques del nou arquebisbe de Barcelona, Joan Josep Omella, perfilen uns trets específics de l'estil del seu episcopat:

Missioner: la seva formació internacional amb els Pares Blancs i la seva experiència a Mans Unides i a l'Àfrica l'han marcat i l'han fet un pastor obert i sensible a tots i especialment als més pobres. «Us convido i em convido a mi mateix a ser en veritat missioners humils i valents de la Bona Nova de Jesús.» Ha animat a «no tenir por» i a «remar mar endins», seguint les expressions de sant Joan Pau II.

Misericordiós: el seu lema episcopal és «per l'entranyable misericòrdia del nostre Déu» i l'ha explicat per la fidelitat a l'advocació de la Mare de Déu de la Misericòrdia del seu poble i per la seva peculiar sensibilitat envers els africans, destinataris d'aquesta capacitat de posar el cor en el més míser. En l'Any de la Misericòrdia ha ratificat la seva voluntat d'aprofundir en aquesta actitud de bondadosa compassió vers l'altri: «Vull escoltar-vos, compartir els vostres goigs i els patiments que us aclaparen: vull caminar amb vosaltres.»

Proper: en la presa de possessió va mostrar un afecte natural i càlid amb tots els qui es van atansar a saludar-lo, seglars, clergues, consagrats, amb una atenció peculiar als diaques. En la festa de les famílies, a la Sagrada Família, va renunciar a predicar assegut i va fer-ho des de l'ambó, «per estar més a prop dels laics i

laïques, pares i mares de família», segons va dir. Pedagògic: tant la seva homília a la catedral, en la presa de possessió, com la de la Sagrada Família l'endemà, foren relativament breus, clares i pedagògiques, amb imatges pensades de fàcil comprensió per a tothom, seguint una estructura ternària molt semblant a la del papa Francesc.

Humorístic: en les seves intervencions ha fet gala tothora d'un humor sa. Un humor suau capaç de relativitzar fins i tot la seva pròpia persona.

Fidel al seus orígens: no s'ha estat d'anomenar ni d'elogiar la bellesa del seu poble natal (Cretes, a la Franja), ni de convidar tothom a visitar la seva contrada, ni de fer esment al seu tarannà aragonès, ferm i tossut.

Savi: potser el més important és que Mons. Omella no sembla moure's per la lògica del poder. Va ser molt eloqüent la cita del rei Salomó: «Senyor, no vull orni riquesa, no vull poder ni prestigi; et demano només que em donis saviesa per governar el teu poble» (Cf. 1Re 3,9-10). Aquesta renúncia al poder tan a l'estil de Francesc, li dona una especial autoritat moral, en el sentit etimològic del terme: capacitat de fer créixer.

En aquesta hora peculiarment complexa per a Catalunya i per a l'Església que hi fa camí, el tarannà sinodal (caminar junts) del nou arquebisbe metropolità és veritablement providencial. Donem-ne gràcies a Déu.

Un nou llindar

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

L'amença de la indiferència

Quan sentim parlar de la globalització de la indiferència ens preocupa que aquest sigui un fenomen que pugui anar en augment. Tanmateix, en el Missatge de la Jornada Mundial de la Pau, el papa Francesc ens acaba de dir que «hi ha moltes raons per creure en la capacitat de la humanitat que actua conjuntament en solidaritat, en el reconeixement de la pròpia interconnexió i interdependència, preocupant-se pels membres més fràgils i la protecció del bé comú» (n. 2). Tota la nostra vida és relació, és àmbit per compartir, per fer de la sociabilitat i de l'obertura al transcendent un mitjà per interioritzar, comunicar-nos i entendre'ns. Hem de reaccionar quan la dignitat de la persona humana es veu atropellada i, en alguns casos de flagrant violència, exposada al tracte més ignominiós. L'indiferent és incapaç de sentir-se afectat, tocat en el més profund del seu cor, totalment absent davant del dolor aliè. «No caiguem en la indiferència que humilia, en la rutina que anestesia l'ànim i impedeix descobrir la novetat, en el cinisme que destrueix. Obrim els nostres ulls per mirar les misèries del món, les ferides de tants germans i germanes privats de la dignitat, i sentim-nos provocats a escoltar el seu crit d'auxili» (MV 15). Cal fer front a l'amença de la indiferència que sovint sol amagar la hipocresia i l'egoisme. Avui es pateix la indiferència davant de Déu i del fet religiós en general com si es tractés de quelcom que no interessa. El resultat és evident, ja que porta a la indiferència davant les altres persones i tot els que les rodeja. Així, són oblidats els pobres i no escoltats els clams que demanen seny i bon ús dels recursos humans i naturals. La resposta és la misericòrdia, que és la qui ens obre el cor i fa que ens deixem afectar per allò que és més miserable, fins al punt de sentir-nos implicats en posar-nos al seu costat. No cedim, doncs, al xantatge de no sentir compassió. Siguem un oasi de misericòrdia. El resultat és la pau.

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 9 de desembre del 1959: neix Rigorberta Menchú, guatemalena, premi Nobel de la Pau el 1992.

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Piñol, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Eduard Arruga, Pilarín Bayés, Ferran Blasi, Joan Casals, Jaume Castro, Agustí Codinach, Montserrat Esteve, Jaume Gabarró, Josep Gil, Joan Guiteras, Justo Lacunza, Josep M. Massana, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Àngel Miret, Victòria Molins, Glòria Monés, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Esteve Pujol, Quique, Ignasi Ricart, Ramon Ripoll, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Peio Sánchez, Lluís Serra, Fra Valentí Serra, Maria

del Carmen Soler, Sebastià Taltavull, Francesc Tous, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €

Gibraltar i Portugal: 135,01 €

Resta d'Europa: 213,25 €

Amèrica i Àfrica: 250,01 €

Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Pastor amb entranyes de misericòrdia

Mons. Joan Josep Omella demana apòstols valents que vagin a les perifèries

Rosa María Jané Chueca

Barcelona

Fotos: Agustí Codinach

El mateix Mons. Joan Josep Omella diu que no se'l pot comparar amb el papa Francesc, però el cert és que hi ha molts detalls que fan inevitable trobar semblances amb el Pontífex argentí: el somriure, la proximitat, el bon humor, la manera com parla dels pobres, de les perifèries o de la misericòrdia del Pare.

I això és el que van comprovar els diocesans de Barcelona el 26 de desembre a la catedral de la capital catalana. Va ser el dia de Sant Esteve quan Mons. Omella va prendre possessió de l'arxidiòcesi de Barcelona, en un acte litúrgic de lloança i acció de gràcies concelebrat per cinquanta-nou bisbes i presidit pel nunci apostòlic a Espanya i Andorra, Mons. Renzo Fratini.

No només els diocesans barcelonins van acompanyar el nou bisbe. També hi havia fidels d'altres diòcesis on ha servit Mons. Omella. És el cas de Calahorra i La Calzada-Logronyo, Església que el bisbe Joan Josep ha pasturat durant els darrers onze anys i mig. D'aquesta manera volien acomiadar-se d'un bisbe molt especial per a ells. Així, Pedro Hernández, rector de l'església de Santiago Apòstol de Calahorra, reconeixia a *Catalunya Cristiana* abans de començar l'acte de presa de possessió, que estaven «tristos perquè Mons. Omella és un bon pastor, molt proper, molt pare. És un home molt humà que trepitja el carrer i saluda tothom. La gent se l'estima molt.»

Per això, felicitava els diocesans de Barcelona per tenir un bisbe com Mons. Joan Josep Omella: «És un pastor que té un gran impuls evangelitzador, un home de comunió, amb una profunda vida eucarística i una gran preocupació social.» I encara afegia: «Tracta tothom amb molt d'afecte, si bé és un home que també exigeix i anima. És molt positiu.»

En aquest inici de ministeri episcopal, l'administrador apostòlic de l'arxidiòcesi de Barcelona, el cardenal Lluís Martínez Sistach, va tornar a destacar la figura del nou arquebisbe com «una

Joan Josep Omella, nou arquebisbe de Barcelona.

«Vull escoltar-vos, compartir els goigs i els sofriments que us aclaparen; vull caminar amb vosaltres en la recerca de la llum que ve del Senyor»

persona senzilla, amb gran inquietud social». Adreçant-se a Mons. Omella, subratllava: «La diòcesi us rep com a pastor per caminar amb vos. El poble diocesà us acull amb afecte i esperit de col·laboració.»

Després de l'etapa a la Ciutat Comtal, el cardenal Martínez Sistach passava el relleu a Mons. Omella: «Us passo la torxa de la successió apostòlica. Dono gràcies a Déu pel servei a l'Església de Barcelona, un treball que m'ha omplert de joia. El meu desig d'evangelitzar s'ha fet i es fa per part de parròquies, famílies, escoles cristianes... mitjançant els testimonis i la vida dels cristians.»

El cardenal Lluís Martínez Sistach apuntava a l'evangelització com el repte més important de la diòcesi i expressava «afecte, disponibilitat i pregària» al nou arquebisbe. El purpurat va ressaltar com la diòcesi ha maldat per desenvolupar una «pastoral veritablement missionera i evangelitzadora, així com una intensificació de la solidaritat envers els més necessitats, a través dels diferents plans pastorals». Va acabar la intervenció amb el desig que «s'intensifiqui la misericòrdia» en aquest any jubilar.

Per la seva part, el nunci apostòlic va agrair al purpurat el servei al capdavant de l'Església de Barcelona. També va descriure alguns trets que han de ser propis de la comunitat cristiana: unitat en la comunió, comunicar la fe sortint enfora però sense perdre mai la pròpia identitat i propiciar llocs de trobada on fer créixer «la capacitat d'empatia i d'acollida». Al nou pastor l'animava a tenir «ulls molt oberts, mans per acollir i cor per estimar tots els barcelonins», i a aquests els demanava: «Viviu en sintonia cordial amb el nou bisbe.»

Després de l'al·locució, i un cop llegides les lletres apostòliques, Mons. Renzo Fratini va lliurar el bàcul a Mons. Omella i aquest va seure a la càtedra episcopal. A continuació, representants de la comunitat diocesana (el bisbe auxiliar, Mons. Sebastià Taltavull, dos membres del capítol catedral, dos sacerdots del clergat diocesà, dos sacerdots del clergat regular, dos diaques, dues religioses, dos seminaristes, dos joves i una família) es van acostar al nou arquebisbe per mostrar-li obediència i respecte.

Acompanyat del cardenal, del bisbe Taltavull i del nunci, surten del Palau Episcopal.

Omella besa la veracreu que li ofereix Joan Guiteras, degà del capítol catedral.

Tres icones bíbliques

En la primera homilia ja com a arquebisbe de Barcelona, en la qual va combinar el català i el castellà, Mons. Omella reconeixia entrar amb emoció «en aquesta Església regada per la sang de màrtirs i de sants. D'ells hem d'aprendre a servir Déu i els germans, donant fins i tot la vida, si fos necessari. D'ells aprenem a treballar per la pau, la llibertat, la unió i la reconciliació. Les nostres vides han de tenir sempre la mà estesa per oferir la pau i el perdó a tots els homes (...). Que treballem, amb l'ajuda de Déu, per eradicar en el nostre món tota forma de violència, de terrorisme, d'injustícia i d'exclusió per raons ideològiques, racials o religioses».

D'una manera clara i directa, el bisbe Joan Josep s'adreçava als nous diocesans: «Vull escoltar-vos, compartir els goigs i els sofriments que us aclaparen; vull caminar amb vosaltres en la recerca de la llum que ve del Senyor i que ens empeny a ser testimonis humils i valents enmig d'aquesta societat del segle XXI (...). Vull estar molt atent, juntament amb vosaltres, a les mocions de l'Esperit.»

Mons. Omella va explicar que des que va saber que el Papa l'havia nomenat arquebisbe de Barcelona, hi havia tres «icones bíbliques que se'm representaven interiorment»: «Vés-te'n de la casa del teu pare cap al país que jo t'indicaré» (Gn 12,1), «Ah, Senyor, Déu meu! Sóc massa jove. Com sabré parlar?» (Jr 1,6) i «Un altre et cenyirà per portar-te allà on no vols. Segueix-me» (Jn 21,18-19).

En relació amb la primera imatge, l'arquebisbe de Barcelona assenyalava que «com Abraham m'he posat en camí cap a una terra i una comunitat que he de començar a conèixer per estimar-la amb tot el meu ésser. Aquest camí vull fer-lo lliure de prejudicis, amb un cor obert i unes orelles atentes». En aquest sentit, posava en relleu que aquest camí exigeix «saber desapropiar-nos de nosaltres mateixos, estar oberts a allò que anem descobrint en el camí, acollint-ho com un do de Déu (...). Sí, en cada persona que trobo en el camí, en cada situació o esdeveniment de la vida s'hi amaga una cosa bella, perquè tot és regal de Déu, tot ens porta a trobar-lo a Ell, que és qui dóna plenitud a les nostres vides».

En la segona icona, Mons. Joan Josep Omella s'identificava amb el profeta Jeremies: «Jo també sento que aquesta missió que se'm confia és molt gran i que les meves capacitats i forces són molt limitades. Sento al cor molt temor i tremolor.» Això no obstant, va animar tothom «a posar la confiança en el Senyor. I el camí vull fer-lo també frec a frec amb vosaltres perquè tots som i formem l'Església».

«A nosaltres se'ns confia l'anunci de la Bona Nova. I el Senyor ens diu avui: llenceu-vos al mar, sigueu missioners, no tingueu por, recolzeu-vos en mi!», deia l'arquebisbe. Per això, demanava «ser en veritat missioners humils i valents de la Bona Nova de Jesús. Per això no vull que la por s'apoderi de mi. No vull que la por s'apoderi de vosaltres. (...) Si Déu és amb nosaltres, qui estarà contra nosaltres? Siguem apòstols valents i esperançats. Déu és viu i camina

El nou pastor diocesà de Barcelona rep el bàcul de mans del nunci Fratini.

Sacerdots del clergat diocesà segueixen la missa a través de pantalles de televisió.

Diumenge, Omella va presidir la primera missa a la basílica de la Mercè.

amb nosaltres».

La tercera imatge el va portar a reflexionar sobre l'evangelització, una tasca que «exigeix de nosaltres una gran conversió. No podem ancorar-nos en mètodes antics o en ideologies mundanes. Els darrers Papes ens conviden a portar al nostre món la frescor de l'Evangeli i el compromís envers els més pobres i necessitats».

«L'Església quan es fa a si mateixa el centre de la missió, pretén tancar Jesucrist dins seu i no el deixa sortir. Arriba a creure que té llum pròpia»

Sortir a les perifèries

Com el papa Francesc, l'arquebisbe Omella indicava que evangelitzar implica «la valentia de sortir d'un mateix. L'Església està cridada a sortir d'ella mateixa cap a les perifèries, no únicament les geogràfiques, sinó també les existencials: les del misteri del pecat, les del dolor, les de les injustícies, les de la ignorància, les del pensament, les de tota la misèria. I quan l'Església no ho fa es torna autoreferencial i aleshores emmalalteix. L'Església quan es fa a si mateixa el centre de la missió, pretén tancar Jesucrist dins seu i no el deixa sortir. Arriba a creure que té llum pròpia i deixa de ser misteri de la llum. Quan deixa de fer-ho i intenta viure de la seva llum, cau en la "mundanitat espiritual", que és el pitjor mal que pot patir l'Església».

Mons. Omella convidava els diocesans a « reprendre amb entusiasme l'enviament de Jesús: "Aneu per tot el món i prediqueu l'Evangeli." Sí, ens toca predicar la Bona Nova de Jesús en aquesta gran ciutat de Barcelona, en què hi ha corrents secularitzants i secularitzats, alhora que cristians exemplars amb una identitat inequívoca».

L'arquebisbe de Barcelona, convençut de «la bonica tasca que ens confia el Senyor», recordava que en aquesta missió «han d'estar, molt en el cor de tots nosaltres, els més pobres i petits. Ells són els preferits del Senyor. Que ells experimentin també la tendresa, l'entranyable misericòrdia del nostre Déu».

Al final de l'Eucaristia, Mons. Omella va agrair a tothom la seva participació en la celebració, especialment el treball dels seminaristes, i va fer broma dient que «sé que els catalans sou molt viatgers, així que no podeu deixar de conèixer el meu poble, Cretes». Després de la celebració, el nou arquebisbe de Barcelona va fer gala de la seva proximitat atenent tothom que va voler saludar-lo i donar-li la benvinguda personalment.

Omella s'estrena a la Sagrada Família

El nou arquebisbe presideix la multitudinària missa per les famílies

Joan Piñol
Barcelona
Fotos: Ramon Ripoll

Després del seu nomenament, tothom va destacar de Mons. Joan Josep Omella la seva proximitat, el seu tarannà afable i el seu to humil. En la primera missa que va celebrar a la Sagrada Família, l'endemà de la seva entrada solemne a la diòcesi, va demostrar amb escreix aquest estil que el caracteritza. L'homilia va ser improvisada, sense cap paper, alternant anècdotes, històries i acudits amb reflexions més teològiques. Feia molt temps que un bisbe no parlava de manera tan planera, tan a peu de carrer, amb referències personals i bromes. L'aplaudiment espontani i contundent que va rebre al final de l'homilia va evidenciar que el nou arquebisbe se sap moure entre les multituds.

La cerimònia a la Sagrada Família no va ser l'única estrena simbòlica que va fer Omella del seu ministeri. L'endemà de la seva presa de possessió, abans de la celebració al temple de Gaudí, va presidir una missa a la basílica de la Mare de Déu Mercè. Així doncs, Mons. Omella va visitar els tres temples més importants de la diòcesi en els primers dos dies com a arquebisbe: la catedral, la Mercè i la Sagrada Família. A més, el dilluns va visitar el monestir de Montserrat i es va reunir amb l'abat.

L'imponent joia gaudiniana va acollir la cerimònia més popular, amb les invitacions exhaurides i més de 4 mil fidels i 80 sacerdots que omplien la basílica. Juntament amb ell van concelebrar el bisbe auxiliar, Sebastià Taltavull, l'arquebisbe emèrit, el cardenal Lluís Martínez Sistach, i Mons. José Luis Redrado, secretari emèrit del Pontifici Consell per a la Salut que es trobava de pas a Barcelona. A diferència de la presa de possessió a la catedral, aquest cop la representació institucional va ser més nombrosa i destacada, encapçalada pel conseller de Justícia, Germà Gordó, i els regidors de Barcelona Xavier Trias i Alfred Bosch. L'eucaristia celebrava també el dia de la Sagrada Família (el 27 de desembre) i, com cada any, s'hi van aplegar nombrosos matrimonis que festegen les bodes de plata o d'or. Omella va disposar d'un públic molt familiar, que aplegava diferents generacions.

Espontaneïtat i estil proper

Amb alguns petits gestos, el nou prelat va deixar clar quin és el seu estil pastoral. Omella va pronunciar l'homilia des de l'ambó i no des de la càtedra ni en una cadira col·locada davant de l'altar. «Em poso aquí perquè vull estar més a prop vostre, en el dia de la família vull estar envoltat dels avis, els pares i

Joan Josep Omella saluda els fidels al final de la missa a la Sagrada Família.

El dilluns 28 va visitar Montserrat i va venerar la Moreneta.

els nens i parlar-vos directament», va explicar. A continuació, va desgranar una homilia sense embuts, íntegrament en castellà «perquè estic una mica nerviós i així em sortirà millor». Just començar va fer un parèntesi per explicar una anècdota «perquè em conegueu millor». Va explicar que aquell mateix diumenge al matí li havia trucat un bisbe francès que volia visitar la Sagrada Família però que no el deixaven passar perquè no tenia entrada. «Vaig pensar que si l'acompanyava jo com a

«M'he perdut tres vegades aquest matí i faig un gest d'humilitat: m'he de deixar guiar per tots vosaltres»

arquebisbe de Barcelona, ens deixarien entrar i així va ser», va dir. Quan va acabar la visita, els seus col·laboradors el volien acompanyar amb cotxe fins al Palau Episcopal, al costat de la catedral, però ell s'hi va negar i va voler agafar el metro tot sol per poder conèixer la ciutat. «Com veieu, sóc molt tossut, ja sabeu que els aragonesos tenim fama de caparruts, i no m'he volgut deixar acompanyar... i m'he perdut. M'he passat d'estació, després m'he equivocat de carrer i, al final, he anat en una direcció que no era. M'he perdut tres vegades aquest matí i confesso ara mateix davant vostre el meu pecat de tossuderia i faig un gest d'humilitat: m'he de deixar guiar per tots vosaltres.»

Aquesta petita introducció va aixecar les rialles dels fidels i va ser l'inici d'una homilia que va encisar-los. Amb una forta gestualitat, obrint i tancant les mans llargues, i un evident do per a la oratòria, Omella va desgranar els punts centrals del seu discurs per situar la Sagrada Família com a model per als cristians «per aprendre i imitar les tres qualitats essencials de la família de Jesús: l'harmonia, l'alegria i el perdó». Va animar les parelles a escoltar-se mútuament, a perdonar-se i a donar-se les gràcies. Parafraçant el Papa, va dir als matrimonis: «No acabeu el dia sense fer les paus, demanar-vos perdó, dient-vos que us estimeu i fent-vos un petó.»

Davant la crisi que viu la família, Omella va voler ser positiu. «Sou tants i tants els matrimonis que us estimeu amb fidelitat i fe! Per bé que n'hi ha que passen problemes i moltes famílies es trenquen, encara sou més els que tireu endavant amb ganes i optimisme.»

Per més que el nou arquebisbe va iniciar l'homilia dient que estava «emocionat i colpit» en un temple tan impressionant com la Sagrada Família, la veritat és que se'l va veure molt segur, molt còmode en el contacte directe amb els fidels, sense protocol ni discursos encotillats. Aquesta espontaneïtat dona el tret de sortida del nou pontificat barceloní marcat per la forta personalitat d'aquest «aragonès tossut», aquest rector de poble que ara arriba a Barcelona.

«Vull ser un instrument de concòrdia, de

Mons. Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona

Ignasi Miranda
Rosa María Jané Chueca

Mons. Joan Josep Omella va néixer a Cretes (Terol) el 21 d'abril del 1946. Va estudiar al Seminari de Saragossa i a centres de formació dels Pares Blancs a Lovaina i Jerusalem. El 1970 va ser ordenat sacerdot. Durant un any va ser missioner al Zaire. El 1996 va ser nomenat bisbe auxiliar de Saragossa; el 1999 va ser nomenat bisbe de Barbastre-Montsó. Entre el 2001 i el 2003 va ser administrador apostòlic d'Osca i de Jaca. El 2004 va ser nomenat bisbe de Calahorra i La Calzada-Logronyo. Des del 26 de desembre és arquebisbe de Barcelona. També és membre de la Congregació per als Bisbes i presideix la Comissió Episcopal de Pastoral Social de la Conferència Episcopal Espanyola.

Com afronta aquesta etapa tenint en compte que ve d'una diòcesi petita?

Sempre fa una mica de respecte anar a una diòcesi tan gran com és Barcelona, i una mica de por, també... però hi entro amb una gran confiança perquè sé que la feina no és meua completament, és de Déu en primer lloc. A més, compto amb el suport de la gent, del bisbe auxiliar, dels vicaris episcopals, dels sacerdots, dels laics que estan molt compromesos en la tasca evangelitzadora... Arribo amb la confiança sabent que no tot depèn de mi, sinó de molta gent, i sobretot i abans de tot, de Déu.

Vostè té una llarga trajectòria pastoral i ha estat missioner al Zaire. Aquesta experiència a l'Àfrica, ha marcat el seu ministeri sacerdotal i episcopal?

D'alguna manera sí, perquè jo sempre he volgut ser missioner. Als 14 anys vaig entrar als Pares Blancs per estudiar i preparar-me per ser missioner a Àfrica. Això t'obre la mentalitat i el cor a diferents cultures, a una altra manera de veure la religió... jo crec que al llarg de la meua trajectòria sempre he estat molt atent a aquesta gent que no és cristiana o no completament cristiana. El missatge de Jesús, la Bona Nova, és per a tothom. No hem de tenir por d'entrar en diàleg amb altres cultures, en definitiva, amb tothom.

Com ha influït en vostè la formació amb els Pares Blancs?

Em primer lloc, sempre he estudiat amb seminaristes d'altres nacions: suïssos, francesos, italians, alemanys, belgues, holandesos... era una comunitat internacional i, com he dit abans, aquesta realitat t'obre la mentalitat i el cor. Recordem que era una època en què Espanya, als anys seixanta i setanta, hi havia un règim molt tancat. Llavors amb prou feines hi havia immigració, només hi havia

«Arribo amb la confiança sabent que no tot depèn de mi, sinó de molta gent»

«No hem de tenir por d'entrar en diàleg amb altres cultures, en definitiva, amb tothom»

un partit polític, etc. Tot això, quan ets jove, et xoca i t'obre el cor. I estic convençut que aquesta experiència m'ha fet molt de bé, perquè m'ajuda a situar-me d'una altra manera davant de la realitat social que hem de viure avui dia.

El seu lema episcopal és «Per l'entrançable misericòrdia del nostre Déu», que coincideix providencialment amb l'Any de la Misericòrdia que estem vivint...

És cert que és una coincidència perquè és una cosa que jo ja tenia en el cor d'ençà que l'any 1996 vaig ser nomenat bisbe auxiliar. Llavors vaig pensar dues coses: en la Mare de Déu de l'ermita del meu poble, que és la Mare de Déu de la Misericòrdia, que porto molt endins i que volia que

m'acompanyés en el meu ministeri episcopal, i en tota la feina que jo havia fet a l'Àfrica, que em duia a situar-me al costat dels més pobres. Tot això sempre ho he portat molt dins del cor. I ves per on, ara començo el meu ministeri episcopal a Barcelona en l'Any de la Misericòrdia. Crec que Déu em demana entrar més en profunditat en aquest lema del meu episcopat, que és la misericòrdia. Que sigui misericordiós amb tothom.

És vostè un bisbe a l'estil del papa Francesc?

[Riu] Cadascú té la seva manera de ser i a la gent li agrada comparar. El Papa és molt més intel·ligent, molt més perfecte i molt més popular... no em puc comparar amb ell. Jo dic, com sant Joan Baptista, que no puc ni descordar-li la corretja de les sandàlies... no li arribo ni a l'alçada del turmell.

Però se li assembla en què igual que al Papa li agrada estar a prop de les perifèries, a prop de la gent...

Jo, a Barcelona, espero que no canviaré gaire: allà on pugui aniré caminant, o amb el metro o l'autobús... és el que he fet sempre, cosa que no vol dir que tots els dies agafi el transport públic... i també en els llocs en què he estat sempre era jo el conductor del cotxe perquè crec que és un signe de normalitat i senzillesa. I també anar de tant en tant a comprar en alguna botiga, no dic a quina per no fer propaganda [riu], com fa tothom. M'agradaria ser senzill perquè jo sóc d'un poble

«pacificació i de diàleg»

«Déu em demana entrar més en profunditat en aquest lema del meu episcopat, que és la misericòrdia»

«Jo, a Barcelona, espero que no canviaré gaire: allà on pugui aniré caminant, o amb el metro o l'autobús... és el que he fet sempre»

«No vinc amb cap idea preconcebuda ni a imposar res. Jo vull caminar amb la gent»

«Vull treballar en esperit de germanor i del bé comú. Vull ser un ciutadà més, no demano privilegis»

molt propera i fraternal.

Què destacaria de la celebració de la presa de possessió?

En primer lloc que és una trobada amb Déu, el Déu de la misericòrdia i de la salvació. També és lloc de trobada amb el poble de Déu, en germanor.

Què és el primer que vol fer ja com a arquebisbe de Barcelona?

Els matins els vull per estar disponible a rebre la gent que vulgui parlar amb mi i a la tarda m'agradaria conèixer el món de treball social i caritatiu que hi ha a la diòcesi, perquè sé que hi ha molts pobres i moltes entitats que treballen per a ells. També vull anar parròquia per parròquia per conèixer la gent i xerrar amb tots els sacerdots i rectors un per un. El primer temps de la meva arribada anirà en aquesta línia de conèixer les obres socials, els sacerdots i parròquies i consells de pastoral.

Com pensa enfocar la feina en equip amb sacerdots, religiosos, religioses i laics? Hi haurà responsabilitats dels laics a la diòcesi?

Ja hi ha laics amb responsabilitats i des de fa anys que es treballa amb ells. Jo sempre he treballat en equip i a Barcelona començaré a treballar en equip amb el bisbe auxiliar, que vindrà a viure amb mi al palau episcopal. Vull treballar amb l'equip de govern, amb els vicaris episcopals, amb els sacerdots... no vinc amb cap idea preconcebuda ni a imposar res. Jo vull caminar amb la gent, deixar-me interrograr i també interrograr jo la gent; descobrir què és el que ens pot ajudar per evangelitzar el

món d'avui.

Arriba a Catalunya en un moment social i polític complicat...

Efectivament, la situació avui dia és complicada. Sempre apareixen problemes per tot arreu: a la família, a la feina... però no hem de tenir por. Jo no sóc polític ni tinc cap solució política per donar a ningú. Jo, el que vull fer com a pastor, és ser sempre un instrument de concòrdia, de pacificació i de diàleg. Si jo puc ajudar a una entesa entre els uns i els altres i a treballar pel bé comú, em sentiré molt content. Em poso a disposició de tota la societat catalana, amb les meves limitacions i les meves qualitats.

Vull treballar en aquest esperit de germanor i del bé comú. Vull ser un ciutadà més, no demano privilegis.

Inicia el seu camí a la diòcesi en temps de Nadal.

Aprofito per demanar a Déu que tant de bo que la pau i l'alegria que van rebre els pastors a Betlem puguin estar en el cor de totes les famílies, les persones, de tots els catalans. Que la pau del Senyor estigui amb la gent i que en aquests dies de trobada amb la família, siguin moments per demanar perdó els uns als altres, per donar la mà a qui és a prop nostre. Són moments de germanor, de pau i d'alegria.

petit i he estat rector de poble durant 20 anys. Jo sóc molt rural. Com diu Paco Martínez Soria en alguna de les seves pel·lícules: «La ciutat no és per a mi.» Sempre he tingut com una mica d'al·lèrgia a les grans ciutats. Però també a les grans ciutats es pot tenir un cercle d'amics, a l'estil dels pobles, on hi ha comunicació... i això és el que m'agradaria fer a Barcelona i allà on estigui.

Potser ens pot transmetre aquest esperit rural, sobri i proper, i segur que s'enriquirà amb el que li ofereix la gran ciutat i s'hi adaptarà molt bé...

En tota relació humana, d'una part i de l'altra, sempre hi ha coses que es donen i coses que t'ajuden a canviar i a millorar. Allò de bo que jo tinc ho oferiré i també els barcelonins em donaran allò de bo que tenen i hi haurà coses que jo hauré de canviar... però espero que hi hagi una relació

12è aniversari

ROSA DEULOFEU GONZÁLEZ

En el dotzè aniversari del seu traspàs, tots els que la recordem des de l'esperança en Crist ressuscitat, us convoquem a l'eucaristia en la seva memòria: dijous dia 7 de gener de 2016, a les 19 hores, a la parròquia de Sant Agustí de Barcelona

Plaça Sant Agustí, 2 – Metro línia 3 estació Liceu

El Papa demana la fi de les guerres i el terrorisme

En la benedicció «Urbi et orbi» apel·la a la misericòrdia per salvar el món

AICA

Ciutat del Vaticà

«On neix Déu, neix l'esperança. Ell porta l'esperança. On neix Déu, neix la pau. I on neix la pau, no hi ha lloc per a l'odi ni per a la guerra.» Així es va expressar el papa Francesc en el tradicional missatge de Nadal. Als milers de pelegrins aplegats a la plaça de Sant Pere, als fidels d'arreu del món i a tot home i dona de bona voluntat el Pontífex va impartir la benedicció *urbi et orbi* i va recordar que «només la misericòrdia de Déu pot alliberar la humanitat de tantes formes de mal, de vegades monstruoses, que l'egoisme genera».

Francesc va desitjar que «israelians i palestins puguin reprendre el diàleg directe i assolir una entesa que permeti als dos pobles conviure en harmonia». Que l'acord assolit al si de les Nacions Unides faci callar el soroll de les armes a Síria i que l'acord sobre Líbia trobi el suport de tothom, perquè se superin les greus divisions i violències que afligeixen el país». Així mateix, el Pontífex va exhortar tota la comunitat internacional a posar la seva atenció de manera unànime en la fi de les atrocitats que, «tant en aquests països com també a l'Iraq, al Iemen i a l'Àfrica subsahariana», causen nombroses víctimes, provoquen patiments enormes i no respecten ni tan sols el patrimoni històric i cultural de pobles sencers.

També va recordar les víctimes dels actes terroristes, «particularment les recents massacres al cel d'Egipte, a Beirut, París, Bamako i Tunis». El Papa va demanar pau per a les poblacions de la República Democràtica del Congo, de Burundi i del Sudan del Sud, perquè «es reforci el compromís comú amb vista a l'edificació de societats civils animades per un esperit sincer de reconciliació i comprensió recíproca». També va dedicar unes paraules a Ucraïna i va demanar que el Nadal «ofereixi alleujament als qui pateixen les conseqüències del conflicte» i «inspiri la voluntat de dur a terme els

acords presos».

Finalment Francesc va tenir presents els més indefensos: els nens soldat, les dones que pateixen violència, les víctimes del tràfic de persones i del narcotràfic, els aturats i els qui fugen de la misèria i la guerra. A tots ells, i als que treballen per socórrer i rebre els nombrosos migrants i refugiats, els va desitjar que siguin recompensats amb abundants benediccions.

Sobrietat i justícia

El papa Francesc va celebrar la Missa de la Nit de Nadal a la basílica de Sant Pere del Vaticà, on va destacar que «avui ha nascut

«Davant d'una cultura de la indiferència el nostre estil de vida ha d'estar ple de pietat, d'empatia, de compassió, de misericòrdia»

el Fill de Déu: tot canvia. El Salvador del món ve a compartir la nostra naturalesa humana, no estem ja sols ni abandonats». «En aquesta nit se'ns mostra clar el camí a seguir per assolir la meta. Ara han de cessar la por i el temor, perquè la llum ens assenyala el camí cap a Betlem», va subratllar.

El Pontífex va demanar als fidels que es deixin abraçar per l'Infant Jesús i «tinguin un comportament sobri, és a dir, senzill, equilibrat, lineal, capaç d'entendre i viure el que és important» en una societat que va definir com a «sovint èbria de consum i plaers, d'abundància i luxe, d'aparença i narcisisme». «En un món, sovint dur amb el pecador i indulgent amb el pecat, cal conrear un fort sentit de la justícia, de la recerca» i també «posar en pràctica la voluntat de Déu». «Davant d'una cultura de la indiferència, que sovint acaba per ser despietada, el nostre estil de vida ha d'estar ple de pietat, d'empatia, de compassió, de misericòrdia, que extraïem cada dia del pou de la pregària», va sostenir.

Premi Carlemany per a Francesc

AICA / Aquisgrà

El papa Francesc rebrà el premi Carlemany 2016 pel seu especial compromís per la pau, contribució a la unitat europea i per haver estat la «veu de la consciència» a l'hora de defensar els valors d'Europa. Així ho ha anunciat el directori de la institució que atorga aquests guardons. En un comunicat, s'indica que «en temps com els actuals, en què tants ciutadans europeus estan necessitats d'orientació, el papa Francesc ens dona un missatge d'esperança i coratge». En aquest sentit, el Pontífex recorda la necessitat de prioritzar l'ésser humà i que el vell continent mantingui el compromís «amb la llibertat, la pau, la justícia, la democràcia i la solidaritat». Aquest guardó va ser instituït el 1950 i Francesc serà el guardonat número 58. El 2004 el va rebre Joan Pau II.

Església en sortida

La simplicitat del papa Francesc

«Simple», etimològicament, vol dir «sense plecs», és a dir, transparent. El seu contrari seria «complicat», o sigui, «amb plecs», poc clar, opac.

El cardenal Bergoglio sempre havia viscut en la més gran simplicitat i austeritat. El papa Bergoglio, també.

Des de la seva elecció al papat, no ha fet res més que continuar essent un home entre els altres, sense exercir cap forma de sobirania. En la història el Papa havia esdevingut com un monarca. De fet, però, no podem judicar el papat d'altres èpoques amb la mentalitat d'avui. Això sí, els darrers Papes ja van prescindir de moltes d'aquestes formes. I el papa Francesc és un Papa simple i auster. Vol ser, simplement, el Bisbe de Roma.

En la trobada amb els bisbes responsables del

Consell Episcopal Llatinoamericà, de juliol del 2013, a Rio de Janeiro, va dir: «Els bisbes han de ser pastors, propers a la gent, pares i germans, amb molta mansuetud, pacients i misericordiosos.» I poc després va afegir que el bisbe ha d'anar davant dels fidels, per indicar-los el camí; enmig d'ells, per ajudar a fer comunió; i darrere d'ells, perquè ells sovint intueixen el camí...

El Papa és fidel a aquestes consignes amb una manera pastoral i pobra de ser bisbe. La simplicitat de la seva vida i la sobrietat de la seva residència a Santa Marta, el fan un home entre els altres.

Això ha suscitat entre la gent una simpatia immediata i profunda, perquè no està fent teatre, sinó que viu segons les seves conviccions més profundes...

Josep Maria Massana

Famílies pelegrines de la vida i de la fe

El Papa presideix el Jubileu de les Famílies

ACI
Ciutat del Vaticà

El papa Francesc va recordar el diumenge 27 de desembre, en la missa de la festa de la Sagrada Família i el Jubileu de les Famílies, que la llar cristiana ha de ser «un lloc privilegiat en el qual s'experimenta l'alegria del perdó». També va assegurar que el més bonic per a un pare i una mare és l'oportunitat de beneir cada dia els fills, per encomanar-los a la cura del Senyor «a l'inici del dia i quan conclou». «Com n'és, d'important, per a la família trobar-se tots junts en un moment breu de pregària abans dels àpats», deia Francesc, «per donar les gràcies al Senyor per aquests dons i per aprendre a compartir el que hem rebut amb qui més ho necessita».

Comentant les lectures del dia, que giraven al voltant del pelegrinatge d'Elcanà i Anna amb el seu fill Samuel al temple de Siló, i de Josep i Maria amb Jesús per a la festa de la Pasqua, el Pontífex va reflexionar sobre el pelegrinatge: «Quant de bé ens fa pensar que Maria i Josep van ensenyar Jesús a dir les seves pregàries. Aquest és un pelegrinatge. El pelegrinatge de l'educació a pregar». Així, va animar les famílies a «caminar plegades per arribar a una mateixa meta. Sabem que tenim un itinerari comú per recórrer; un camí on ens trobem amb dificultats, però també amb moments d'alegria i de consol. En aquest pelegrinatge de la vida compartim també el temps de pregària».

Un aspecte que va destacar el Papa és que després del pelegrinatge a Jerusalem, la Sagrada Família torna a casa per seguir la seva vida quotidiana. Per això, va comentar que «el pelegrinatge no acaba quan s'ha arribat a la meta del santuari, sinó quan es torna a casa i es reprèn la vida de cada dia, posant en pràctica els fruits espirituals de l'experiència viscuda».

En aquest Any de la Misericòrdia, Francesc va destacar que «el perdó és l'essència de l'amor, que sap comprendre l'error i posar-hi remei. Pobres de nosaltres si Déu no ens perdonés. En el si de la família és on se'ns educa al perdó, perquè tenim la certesa de ser compresos i amb el suport a pesar dels errors que puguem cometre. No perdem la confiança en la família. És bonic sempre obrir el cor els uns als altres, sense amagar res. On hi ha amor, també hi ha comprensió i perdó».

Els fills, do de Déu

En el rès de l'Àngelus, el Papa va convidar els pares i les mares a aprendre de Maria i de Josep, que «ensenyen a acollir els fills com a do de Déu» i també «a acollir la llum d'esperança que prové de la casa de Natzaret» davant de les dificultats i de les incomprendiments que afebleixen la família.

Als fidels reunits a la plaça de Sant Pere, els va indicar que «el nucli familiar de Jesús, Maria i Josep és per a tot

creient, i especialment per a les famílies, una escola autèntica d'Evangelí. Aquí admirem el compliment del disseny diví de fer de la família una comunitat especial de vida i d'amor. Aquí aprenem que cada nucli familiar cristià està cridat a ser "església domèstica" per fer resplendir les virtuts evangèliques i convertir-se en ferment de bé en la societat».

Francesc va subratllar alguns trets de la Sagrada Família: «Fervor i pregària, comprensió i respecte mutu, esperit de sacrifici, treball i solidaritat.» Per això va assenyalar que «de l'exemple i el testimoni de la Sagrada Família, cada família en pot extreure indicacions precioses per a l'estil i eleccions de vida, i pot aconseguir força i saviesa per al camí de cada dia. (...) És en la família unida on els fills maduren la seva existència i viuen l'experiència significativa i eficaç de l'amor gratuït,

«Si no s'obre la porta de la família a la presència de Déu i al seu amor, la família perd l'harmonia, preval l'individualisme i es perd l'alegria»

de la tendresa, del respecte recíproc, de la comprensió mútua, del perdó i de l'alegria».

Especialment, va destacar l'alegria, perquè «la veritable alegria que s'experimenta en la família no és una cosa casual i fortuïta. És una alegria fruit de l'harmonia profunda entre les persones, que disfruten de la bellesa d'estar juntes, de sostenir-se recíprocament en el camí de la vida». És més, va constatar que en la base de l'alegria hi ha Déu: «El seu amor acollidor, misericordiós i pacient cap a tothom. Si no s'obre la porta de la família a la presència de Déu i al seu amor, la família perd l'harmonia, preval l'individualisme i es perd l'alegria. En canvi, la família que viu l'alegria de la fe la comunica espontàniament, és sal de la terra i llum del món, és llevat per a tota la societat.»

Vèncer el mal amb el bé

ACI / Ciutat del Vaticà

En recordar la festa de Sant Esteve, el Papa va encoratjar els fidels a entrenar-se diàriament en el perdó, per vèncer el mal amb el bé i l'odi amb l'amor. «Nosaltres naixem del perdó de Déu. (...) Cada pas cap endavant en la vida de la fe porta imprès a l'inici el signe de la misericòrdia divina.»

El Bisbe de Roma va subratllar que «només quan som estimats podem estimar a la vegada». Així que «si volem avançar en la fe, sobretot cal rebre el perdó de Déu; trobar el Pare, que està disposat a perdonar-ho tot i sempre, i que precisament perdo-

nant guareix el cor i revifa l'amor». Segons Francesc, «no ens hem de cansar mai de demanar perdó, perquè només quan som perdonats, quan ens sentim perdonats, aprenem a perdonar».

Amb tot, el Papa va reconèixer que perdonar no és una cosa fàcil i va assenyalar que es comença «amb el propi cor: podem afrontar amb la pregària el ressentiment que experimentem, i encomanar els que ens han fet mal a la misericòrdia de Déu, després descobrim que aquesta lluita interior per perdonar purifica del mal i que la pregària i l'amor ens alliberen de les cadenes interiors del rancor».

El coratge de la misericòrdia

Ràdio Vaticana
Ciutat del Vaticà

El Papa va enviar un missatge als participants en la Trobada Europea de Joves organitzada per la comunitat de Taizé, del 28 de desembre a l'1 de gener a València. Francesc va animar els joves a «tenir el coratge de la misericòrdia per estar més a prop de les persones més desamparades», especialment «els nombrosos emigrants que necessiten la nostra acollida».

Punt de vista

María del Carmen Soler
Poeta

Els tres Reis Mags

Per què en diem Mags, dels Reis que van anar a adorar el Nen Jesús des de terres llunyanes?

En aquells temps, unes princeses perses que tenien el do de la profecia van tenir visions del naixement de la Santíssima Verge qui, arribada l'hora, ve ser la Mare de Déu. Aquestes vidents van explicar als sacerdots del seu país que molts esperits del cel havien baixat per saludar la Nena Maria, mentre que els esperits malignes es lamentaven del succés.

Aquest fet va ser considerat una revelació divina tan important que van canviar la celebració setmanal que tenia lloc els divendres als regnes respectius. A partir d'aquest moment la festa es va celebrar els dissabtes, com al poble jueu. Arran d'aquestes prediccions, van erigir un temple a la futura Mare de Déu al límit dels països dels Reis Mags els que, des d'allà, observaven el senyal del cel des d'una torre piramidal. Els tres Reis eren Dervitxos-Arefs, membres de la casta sacerdotal.

«El terme Dervitx-Aref té l'arrel abans de la gran dinastia persa dels Aquemènides que, des del segle 550 aC, va unificar l'Orient amb la seva cultura, la seva tolerància i el seu respecte a la llibertat dels altres i que va culminar en la dinastia Sassànida abans de la invasió àrab.

L'Aref és per als perses un savi gnòstic, el Mag o Dervitx dipositori dels 3.500 anys de cultura i de 10.000 anys d'art. L'Aref manté el saber interior esotèric que consagra un humanisme universal.

El sufi, en canvi, és un místic islà-

mic la doctrina del qual és exotèrica, basada en un ensenyament públic.

El que importa a l'Aref és la religió del cor, el bon pensament interior ple de noblesa, és a dir, el sentit del coneixement i de l'alliberament d'«ell mateix» i no l'ofec en «ell mateix». L'Aref s'ocupa de la recerca de la llar de l'Amor. L'Aref proposa el coneixement dels misteris de Déu i la Creació, no pel legalisme dels que tenen com a preocupació el compliment exacte de la llei, sinó més aviat pel panteisme, que sosté que Déu és l'única Realitat», segons paraules d'Emir Nosratteddine Ghaffary.

Quan els Reis Mensor i Said, que estaven reunits per observar els senyals del cel, van observar l'«estrella de Jacob» que indicava que la

Verge havia infantat, es van posar en marxa i es van reunir amb el rei Teokeno, que també havia observat l'aparició d'aquesta estrella des de la seva pàtria.

La caravana dels tres Reis es va dirigir seguint l'estrella que els guiava fins a Judea, on suposaven que havia de néixer el Rei de tota la humanitat i es van sentir molt desil·lusionats en comprovar que cap jueu tenia coneixement d'aquest naixement, per la qual cosa van desviar el seu camí cap a Jerusalem per entrevistar-se amb el rei Herodes. Aquest fet va propiciar la desaparició de l'estrella que els guiava, que va reaparèixer davant dels seus ulls quan es van dirigir cap a Betlem, on van poder adorar el Nen Déu i lliurar-li els presents.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova
Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

L'esfera terrestre

Tinc una fotografia de quan anava a Primària. És un bon record dels meus primers temps escolars. El retrat té una peculiaritat: darrere del pupitre hi sec jo, i sobre la taula hi figura una esfera terrestre. El senyor mestre la tenia habitualment en un armari amb vidre transparent. Me la mirava moltes vegades. I quan el mestre la treia, per tal d'explicar-nos els continents, sentia una emoció especial. Veure de prop la bola del món em resultava com una novetat. Com m'hauria agradat poder tenir una esfera, i fer-la voltar i voltar, per saber la ubicació de cada país i de les illes llunyanes.

Vaig parlar amb un company del meu delit per l'esfera de quan era infant. I del desig que llavors havia mostrat per estudiar-hi. El dia del meu aniversari, l'amic es presentà amb un obsequi, curiosament embolicat i, en obrir-lo, hi havia una esfera terrestre. Total, que ara tinc una esfera i que, de tant en tant, me la miro a fi de saber on hi ha homes i països que tenen problemes de guerres

i misèria. I d'indrets on hi ha prosperitat —no gaires.

Ara, que ja no sóc infant, continuo mirant el meu globus terraquí. Tinc la impressió que tots els continents suren al mar, sense gaire rumb. Com si el món fos una mena d'iceberg que marxa a la deriva. Com si la terra no fos ferma i estigués a mercè de les braves onades del mar. En considerar-ho, m'entristeixo i prego per la pau i la fraternitat entre tots els habitants del nostre planeta. Els nostres temps piquen tan fort com les onades del mar, quan s'estavellen durament contra les roques. Exili, fam, mancances de realitats elementals... Sí, en gran part, ens trobem en una vall de llàgrimes. Sort, també, dels homes i dones fidels a l'Església i al món que, carregats de bona voluntat, i seguint les petjades del Mestre, fan obra de pau i ajuden els necessitats! Llàstima dels que només critiquen la jugada i no es mouen per allargar la mà als germans del món.

Recordo, del film *El gran dictador*, una escena cruel. El dictador té una esfera del món, grossa i lleugera. Com si fos de plàstic, que es belluga amb una gran facilitat. El dictador hi juga donant-li cops amb les mans i amb els peus, perquè, en la seva percepció, se sent amo del món. Em sap greu, quan penso amb els problemes del nostre temps, que potser alguns juguen amb l'esfera terrestre, com si el món fos només d'ells.

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Dansa (2)

...La dona va començar a ballar ignorant-nos i prescindint de nosaltres. Evidentment, jo no l'ignorava del tot, ja que puc recordar ara tot el que feia. Sens dubte, pregava d'aquesta manera, amb tanta sinceritat i emoció com la que jo podia sentir.

La nostra cultura occidental, la llatina principalment, tracta de concentrar-se i lliurar-se a la pregària, envoltada la personalitat en el silenci i la quietud. La nostra adoració és essencialment cerebral, tal vegada amb algun caire emotiu. En altres cultures el culte personal, la pregària, incorpora la totalitat de l'individu, per això s'entreguen al moviment corporal.

No vull oblidar que de la litúrgia llatina més antiga, queden vestigis de dansa sagrada, precisament, a la península Ibèrica. Els escolans de Sevilla, el dia de Corpus Christi a la processó, davant de la Custòdia, són testimonis d'això que us dic.

Sense arribar a ser dansa religiosa, però no totalment separat d'ella, esmento dos exemples de Jerusalem, un antic i, l'altre, contemporani.

A la gran esplanada del II Temple, obra d'Herodes el gran, s'hi fixava tota una gran àrea mitjançant una balustrada. Ningú que no fos jueu la podia franquejar. El primer àmbit, l'anomenat de les dones, consistia en una gran plaça en la qual en els seus angles s'hi delimitaven uns espais dedicats a magatzem de llenya, d'oli, de donatius, de reconeixement de possibles malalts contagiosos i del compliment dels vots dels nazir, etc. La major part de les escenes o paràboles evangèliques referides al Temple se situaven aquí. Al centre d'aquesta plaça, en moments determinats, hi ballaven els homes, ells sols. Les dones es limitaven a observar-los des d'unes escalinates situades a cada banda. La dansa era una manifestació d'alegria per estar a la casa del Senyor, sense arribar a considerar-se una acció sagrada.

Una de les coses que sorprèn el visitant que actualment va a la gran esplanada situada davant del Mur Occidental (mal anomenat de les Lamentacions) els divendres al capvespre, que segons la concepció hebrea és l'inici de la festa, del Sàbat, és observar com baixen per l'escalinata situada a l'esquerra de l'observador grups d'homes joves que canten, gairebé cridant i, que, quan arriben a la plaça, continuen les melodies alegres en grans rotllanes, ballant amb molt frenesí. Aleshores, hom pensa en el títol del preciós llibre titulat *Fiesta en honor de Yahvé*. No es tracta de cap dansa sagrada, ni tampoc de cap ball profà. Uneix l'estudi de la Torà, del Talmud, de les escoles de la qual acaben de sortir, amb la pregària enganxats al mur, que, generalment, va acompanyada d'un moviment compassat. En la pregària, com ja vaig dir abans, no hi participa només el pensament, és obra de tota l'entitat personal. Suposo que el que he explicat dels divendres encara deu continuar ara, tot i que no n'estic segur, a causa de les normes de precaució que s'exigeixen a tothom. De la dansa o de qui va dansar apareix a la Bíblia 23 vegades, però d'això ja en parlaré la propera setmana.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

L'ordre afecta el resultat

La felicitat obre el camí o és un fenomen d'acompanyament? Si el primer objectiu és ser feliç, potser ens trobarem amb la tristesa i el dolor. Per què? La felicitat acostuma a ser la conseqüència d'una vida i d'un procés. Es diu que la felicitat és com la cua del gat. Si es busca, només s'acaba fent voltes sobre un mateix. Si es camina cap endavant, la cua ens segueix.

Aquestes reflexions em sorgeixen a partir d'una lectura d'un fragment il·luminador del profeta Isaïes, capítol 58. Hi diu: «Tindràs per avantguarda la teva bondat, i per rereguarda la glòria del Senyor.» Quan passarà això? El profeta és explícit: «Comparteix el teu pa amb els qui passen fam, acull a casa teva els pobres vagabunds, vesteix el qui va despul·lat. No els defugis, que són germans teus! Llavors brillarà com l'alba la teva llum, i les teves ferides es clouran en un moment.» Tot això passarà si la teva bondat té cura de les persones amb amor, si les tractes com germans, de manera concreta, compromesa, humana. Quin serà el resultat? Apareixerà darrere teu la glòria de Déu.

Què passaria si una persona dona prioritat a la glòria del Senyor enfront de l'amor fratern? L'opció sembla meravellosa, però existeix un risc evident. La glòria de Déu desvinculada dels homes i dones es pot convertir en ideologia i fer oblidar la realitat humana. Quants disbarats s'han fet en nom seu! No es pot viure la filiació amb Déu i oblidar la fraternitat humana. L'ordre d'aquests dos elements, el comportament bondadós i la glòria del Senyor, no és indiferent. La trampa seria voler prescindir de qualsevol d'ells. No es tracta d'això, sinó de saber trobar l'ordre de viure'ls. La glòria de Déu és el motor, però si algú no comença per estimar el proïsme, a qui veu, com pot estimar Déu, a qui no veu? L'aire d'espiritualisme o de religiositat efervescent és, segons els casos, pura vanitat, legalisme, engany o hipocresia.

Quan algú actua posant en avantguarda la seva bondat, tria que l'home visqui

Sant Ireneu ho resumeix magistralment en el seu tractat contra les heretgies (llibre 4,20,5-7): «La glòria de Déu és que l'home visqui, i la vida de l'home és la visió de Déu.» Quan algú actua posant en avantguarda la seva bondat, tria que l'home visqui. Obre els seus ulls i el seu cor al sofriment

humà, als exclosos, als famolencs, als marginats, als refugiats, a les víctimes del sistema. Amb aquesta actitud, quan treballem pel bé de l'home, estem treballant per la glòria de Déu.

En cas de dubte, n'hi ha prou d'anar al relat de Jesús quan parla del judici final. Tractar el proïsme amb bondat, especialment els més necessitats, implica tractar de la mateixa manera Jesús, fins i tot, quan s'ignora. No es tracta de fragmentar, sinó d'aconseguir una integració. Posar els elements en un ordre determinat no significa prescindir d'alguns d'ells sinó saber trobar el lloc que els correspon.

L'ordre realment afecta el resultat. I, de vegades, molt.

Zoom

Eduard Brufau

Aquest ha estat un Nadal difícil per als cristians de Síria i l'Iraq. Molts d'ells l'han hagut de celebrar a l'estranger o bé en camps de refugiats situats en zones segures del seu propi país. Les darreres setmanes els jihadistes han perdut territori, cosa que dona una mica d'esperança a tots els perseguits i desplaçats. A la imatge, cristians iraquians durant la missa del Gall a Beirut, el Líban.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

La mà que acarona...

El Nadal ens ha portat un regal de tendresa perquè els ulls que saben contemplar un Déu fet un nadó intenten fer-se a la mida d'aquesta edat de la innocència.

Però, vet aquí que la vellesa —quan el cervell ja no respon amb coherència— s'assembla moltíssim a la infantesa. I ens proporciona les

La vellesa, quan la ment desvarieja, s'assembla molt a la infància

mateixes sensacions de tendresa que les d'un nen. La diferència és precisament que, en els nens, fan les delícies de tots els que l'envolten i, davant la vellesa, s'han de despertar uns altres sentits interiors que veuen una mica més enllà que l'encís d'una carn suau,

com de vellut, una mirada deliciosa i neta, un rostre ple de bellesa i, a la fi, tots els encants que els infants tenen pel fet de ser-ho.

Acostar-se a la tercera o «quarta edat», quan el cos ha perdut tota la plenitud, la ment desvarieja i la força ha desaparegut, no és el mateix, però té també un altre tipus d'atractiu per a tots aquells que estimem la persona per allò que és i el que ha estat.

El dia de la setmana que dedico unes hores a les meves germanes grans d'una infermeria nostra, rebo moltes lliçons, a més de preparar-me per a la vida a la qual ja m'estic acostant... Perquè l'última etapa de la vida té el mateix valor que la de la maduresa i plenitud. I aquell vessant que ens retorna a la infantesa, malgrat que participa de la mateixa innocència en alguns aspectes, no és obstacle perquè es manifesti la saviesa dels anys que la vida ens va regalant.

Quan durant tot aquest temps s'ha viscut procurant tenir l'Evangeli com a norma de vida, quan la comunitat ha estat el vincle sagrat que ens ha unit als germans o germanes, i, sobretot, quan Déu ha estat el centre de la nostra existència, això traspua fins i tot en el subconscient.

Una anècdota senzilla viscuda aquesta setmana passada pot il·lustrar el que dic. Estàvem assegudes al voltant d'una taula força gran, amb sis germanes amb cadires de rodes i amb una càrrega d'anys que sumats tots devien arribar al mig miler —perquè totes passaven dels 90. Les tres germanes que les acompanyàvem, els fèiem un exercici senzill amb una pilota d'escuma per estimular les seves reaccions. Una de les germanes es va posar a plorar —cosa que fa sovint de la mateixa manera que els nadons sense saber gaire bé perquè— i en aquell moment, la germana que estava al seu costat i que ni coneix ningú ni sap mai on està ni on ha d'anar, la va mirar amb una cara que ho deia tot i, agafant-li la mà amb una gran tendresa, li va dir: «No ploris, que som companyes.»

La germana va deixar de plorar, la va mirar i es van quedar totes dues una estona agafades de la mà. Vaig treure el mòbil i vaig immortalitzar aquell moment.

CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES

FELIÇ ANY
NOU!

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:
Tel. 932 188 266
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

Des del monestir

Mare de Misericòrdia

Acabem de començar l'any civil el dia 1 de gener, tal com va decretar Juli Cèsar. Es pot dir que actualment aquesta diada ha esdevingut la festa principal de l'any, amb regust neopagà. Per als catòlics, en la litúrgia, és l'octava de Nadal; se celebra solemnement en aquesta data la Mare de Déu, és a dir, la maternitat divina de Maria. Entre els milers d'advocacions que té la Mare de Déu, en tan diversos llocs i en tants aspectes devocionals, enguany, amb motiu del Jubileu proclamat pel papa Francesc, podem subratllar el de Mare de Misericòrdia, tal com canta la *Salve, Regina*. Ella és la Mare de la Misericòrdia, la Mare del Crucificat Ressuscitat que és el rostre de la misericòrdia de Déu. Comencem doncs un nou any i un Any sant, agombolats per la Mare

de Déu i per la misericòrdia del Pare. Que sigui per a nosaltres un any ple d'obres de misericòrdia, tant corporals («Donar menjar a qui té fam», etc.) com espirituals («Ensenyar a qui no sap», i sis més). Entre elles algunes de ben escaients per al moment present: «Acollir el foraster», «Perdonar les ofenses».

M'he adonat, i és significatiu, que la «misericòrdia» apareix explícitament al mateix càntic de Maria, el *Magnificat*, quan acaba dient: «(el Totpoderós) s'ha recordat del seu amor a Abraham i a la seva descendència per sempre». Aquest «amor», en l'original grec (Lluc 1,54), és *eléous*, «misericòrdia», la mateixa que demanem en el *Kyrie, eléison*, quan invoquem dient «Senyor, tingueu pietat», en la traducció litúrgica.

També conté la «misericòrdia» l'altre càntic evangèlic, el de Zacaries: «Per l'amor entranyable del nostre Déu, ens visitarà un sol que ve del cel.» Aquest «per l'amor entranyable», literalment seria: «A causa de les entranyes de misericòrdia» (*eléous*, Lluc 1,78). Que el Sol naixent, que és Crist, ens il·lumini tot l'any amb la seva misericòrdia.

Dues citacions, per acabar. Una, de «la gran apòstol de la misericòrdia, santa Faustina Kowalska»: «La misericòrdia és la flor de l'amor» (651); «L'Amor de Déu és la flor i la Misericòrdia n'és el fruit» (949). I, l'altra, de Rodolfo Izal, sacerdot navarrès expulsat de Chiapas (Mèxic): «La misericòrdia és lluita contra la misèria, una lluita que neix del cor que estima.»

Jaume Gabarró
Monjo de Solius

La sal de la terra

Estimats Reis d'Orient

He mirat el món amb ulls de nena, revivint la il·lusió de la nit de Reis. Després de deixar les sabates a la finestra tancava els ulls pensant en la vostra visita, i mai no em despertava quan entràveu a casa per deixar-me els regals. L'endemà era una festa, totes les joguines m'agradaven, i m'emocionava sortir al carrer i descobrir el terra farcit de guspires d'estels, com els que brillaven a les antigues escales «ensucrades» del metro. Han passat dècades, i mai no heu deixat de venir. Per això us escric demanant un regal especial. Despertar la consciència per combatre falses creences i prejudicis, i compartir el que som amb els que ho han perdut tot. Quan travesseu amb els camells les nostres fronteres obriu la porta als que truquen perseguits per la guerra i l'odi, perquè dels 160.000 refugiats que Occident va

prometre acollir, només n'ha reallotjat 208. Una sentència recent del Tribunal Suprem obliga l'Estat espanyol a donar asil a una dona siriana, després que el Ministeri de l'Interior li ho denegué i l'Audiència Nacional l'avalés. No s'entén com no hi veien indicis de persecució, malgrat les gravíssimes circumstàncies que viu la població civil, víctima de la guerra. Tampoc no van fer cas dels informes de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides i de la Comissió Catòlica de Migració alertant del perill que tenia la dona, implicada en la causa dels drets humans a Síria, si tornava al seu país. D'altra banda, Melcior, Gaspar i Baltasar, si arribeu en vaixell us adonareu que una de cada tres persones que s'ha empassat el mar era un infant, com el nen que van trobar mort a la platja. I quan trepitgeu els carrers de Barcelo-

na, on viuen prop de 2.800 persones, i veieu que en moltes llars la pobresa s'ha cronificat, deixeu quilos de consciència, perquè es prioritzin arreu del país les polítiques socials colpejades per la crisi i les retallades. La recessió comença a tocar el dos, però la crisi s'ha quedat per anys entre els més pobres. Llar, feina, alegria, suport a les famílies i a la gent gran, no us oblideu de res. També us demano, savis de l'univers, un regal per la gent generosa, patges com la Cristina Cama de «Malària 40», que cada any dona el seu talent i el seu temps per fer tallers solidaris. Amb el seu marit busquen finançament per combatre la malària ajudant els dispensaris de les Filles de la Caritat a Àfrica. De l'últim taller, preciós, ja ha enviat els 1.000 euros recaptats per fer pous i portar aigua potable en un petit poblat.

Montserrat Esteve
Periodista
montserrat2060@gmail.com

Mirada al món

Any nou: himne a la vida

Mentre l'any vell 2015 tancava plàcidament els ulls, el nou 2016 desplegava airosament les veles. Enmig de l'eufòria, els aplaudiments i l'entusiasme que a petita i gran escala s'encomana pels quatre punts cardinals del planeta. Sabem que per a milions d'éssers humans l'«any nou» els és familiar: misèria i pobresa, èxode i tristesa, dol i amargor, dolor i llàgrimes. Arreu dels països del món.

El rostre de l'afligit, el plor de l'ancià, la tristesa de la vídua, el desengany del jove, la nostàlgia de l'infant, la tribulació del refugiat... no tenen fronteres geogràfiques, ni coneixen l'etiqueta de religions, ni l'empremta de cultures, ni la capçalera de nacionalitats.

Milions de ciutadans del món tenen poc a celebrar al llindar del 2016. Però només hi ha una cosa que els aixeca l'ànim, els omple d'alegria l'ànima, els arrenca un somriure dels llavis i els

toca les fibres íntimes de l'ésser: continuar amb vida malgrat tot. És per aquestes raons que molts en diuen gràcia i providència mentre que d'altres parlen de sort i destí. Això no obstant, tots sense excepció han entès que la vida no depèn de l'astúcia ni de les estratègies, dels ardits i tripijocs dels grans de la terra. Perquè si així fos, el vendaval, el remolí i el caos estaven servits amb escreix en qualsevol societat del món.

El compte humà que ens ha deixat el 2015 és repugnant, atroç i inqualificable. Entre conflictes i guerres, morts en atemptats i bombardejos, víctimes en naufragis, angoixes i enfonsaments. Només de pensar en aquest panorama de dolor, la ment queda ofuscada i el cor ferit. Per no parlar dels milions que continuen sense tenir el necessari i indispensable per tenir una vida digna. El centelleig brillant de la publicitat, les irra-

diacions de les guerres estel·lars, els fantasmes lluminosos d'altres mons ens aparten sovint de la crua realitat dels fets. De vegades fa l'efecte que estem més preocupats per resoldre problemes, que per les dificultats, reptes i obstacles dels nostres semblants.

Però la vida continua en cadascun dels éssers humans allí on viuen i desgranen pacientment cadascuna de les jornades. Hem fet la meravellosa travessa d'un nou any i començat l'aventura del 2016. Sens dubte que ens reservarà moltes sorpreses. Res estrany, perquè des que hem nascut el canvi i l'evolució són part essencial de la vida humana. N'hi ha prou d'observar la natura i d'admirar el pas de les estacions. El temps ha començat ja a decantar-se el 2016 mentre els dies transcorren al ritme d'infinat de calendaris en qualsevol lloc del planeta terra. L'any nou és un himne a la vida.

Justo Lacunza Balda
Pare blanc arabista-islamòleg,
des de Madrid

Quina estrella!

«Mireu al cel, quina estrella!...»
És la dels Mags d'Orient.
Quina llum més intensa i bella!
És la que ens porta a tots a Betlem.

Què hi ha passat a Betlem?, digueu-me.
Quin fet, que no el sapiguem tots?...
«Ha canviat el rumb de la Història,
Déu ja és del nostre món!»

Per anar cap a Betlem,
no cal caminar massa.
Cal alçar els ulls al cel
i veure on l'estrella ens marca.

En aquell que ho necessita,
Jesús petit hi és present
i s'il·lumina la nostra estrella
cada cop que fem el bé.

No busqueu Jesús al cel,
que també, com Déu hi és.
Hem de cercar-lo a la terra,
en tants portals de Betlem.

Un futur millor volem,
on hi trobem sempre el dolç somriure
del Petit Nadó, que va néixer
un bon Dia, per a tots, a Betlem.

MONTSERRAT LLOPART
Barcelona

Amor al proïsme

Es parla molt de l'amor al proïsme, però no es parla de la millora personal. S'és esclau de defectes, prejudicis, egoïsmes... Sense formació cristiana i sense el coneixement de Déu i la pietat constant, hi ha persones que només troben sortida en el consumisme.

JAUME VALLS
Barberà del Vallès

La primera experiència religiosa

A Oxford, una emissora de ràdio va convidar la gent a enviar el relat d'alguna experiència religiosa tinguda en la infantesa. Ara resumiré la carta que va enviar-los una senyora. Deia així:
«Encara una nena quan un dia, asseguda al jardí, vaig posar atenció en una colònia de formigues. Entre l'herba, anaven i venien, mogudes pel tràfec de la feina. Mirant-les, em vingué la idea que jo, per a elles, era tan gran que no em podien veure ni comprendre. No podien pensar ni que les estimava ni que les podia destruir. Aquesta va ser la primera experiència religiosa que recordo. Vaig pensar que potser també jo era com una formiga, observada per un Déu transcendent.»

Mn. PERE CAMPÀS i BONAY
Vic

La funció social de la família

Recordem que la família és un bé que, per la seva naturalesa, compleix funcions socials que cap administració pública o associació o institució civil no podran complir mai. La família dota d'identitat, garanteix la integració i educa la sociabilitat, alhora que ensenya el valor de la solidaritat intergeneracional. La seva naturalesa la converteix en subjecte de drets i deures que l'Estat ha de reconèixer i protegir. El Fòrum de la Família va proposar dissenyar polítiques públiques capaces de donar suport a la fortalesa familiar.

La lògica individualista ha difuminat la rellevància social de la família. Ja va sent hora que la política s'encarregui de reconèixer aquesta rellevància, perquè en depenen l'equilibri demogràfic, el futur del sistema de prestacions, la transmissió dels valors i la pròpia cohesió social.

ENRIC BARRULL CASALS
Girona

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Inquietud pel futur

Darrerament m'angoixo molt veient com van les coses a casa nostra i al món, i no deixo de preguntar-me quin futur ens espera. La veritat, ho veig molt negre... Vostè què creu que passarà? Què ens diu la fe?

Comprendc la seva inquietud, però penso que cal prendre's les coses amb més calma i serenor i més sentit de fe. Diuen els analistes i observadors que avui és complicat fer previsions a curt i a mitjà termini. Això es veu en àmbits com la política i l'economia. Tot és molt incert i imprevisible. D'altra banda, segons el meu parer, cada generació ha viscut moments molt difícils: guerres, epidèmies, fam... La nostra no és diferent. La pretensió d'un futur immediat totalment pacífic i assegurat no deixa de ser una il·lusió. Fins i tot, pot ser un error plantejament de la vida. Gustave Thibon deia que el gran error de la nostra època ha estat voler les promeses de l'eternitat per al temps present. Prou voldríem el cel a la terra i hem de treballar per anar-lo construint, però també hem de ser realistes i no oblidar que som en «una vall de llàgrimes». Jesús ens deia que cada dia ja porta els seus maldecaps i tribulacions i que cal anar-los afrontant. La pregunta pel futur és important i la fe, no ho dubti, ens dona una resposta molt clara.

Mirem de precisar-ho. Què passarà durant l'any vinent o en els propers cinc anys? O en els propers vint-i-cinc anys? La veritat és que hi ha moltes incògnites i moltes coses que ni les podem saber ni les podem preveure. D'altres sí. Una bona anàlisi de la realitat ens pot fer veure coses que s'esdevindran amb molta probabilitat perquè no seran altra cosa que les conseqüències de les premisses que anem posant avui. Hi ha unes lleis que són inexorables i no ha hi dubte que certs camins que emprenem avui ens portaran a determinats destins demà o demà passat. Qui ho vulgui entendre que ho entengui. La fe ens diu, pel que fa al futur a curt o mig termini, que està en gran part en les nostres mans i que si, a nivell individual i col·lectiu prenem decisions encertades, les coses aniran molt millor que si les prenem errònies. La fe també ens diu que, si vivim amb fe, esperança i amor, la realitat, sigui quina sigui, serà viscuda amb serenor i sentit, fins i tot enmig de moments de molta negativitat. Finalment, la fe ens diu una cosa molt important: el futur definitiu serà esplèndid perquè suposarà el triomf definitiu de Déu sobre el mal, el sofriment i la mort. Els cristians tenim una gran convicció: si lluitem amb Déu, si ens comprometem en la construcció del seu Regne, la victòria la tenim assegurada. Podrem perdre algunes batalles, però la guerra la guanyarem. És bo que ens animi aquesta convicció quan acabem d'encetar un nou any que volem ple d'obres de misericòrdia. Constatarà que ho veurà tot més clar...

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
A Ràdio Estel, de dilluns a divendres,
a les 23.00, podeu escoltar la versió
radiofònica d'El Consultori

Reflexió sobre els drets de les nacions

Marina Bou

Els Equips de Pastoral de la Política i de la Comunicació (EPPC) de la Federació de Cristians de Catalunya han convocat una sessió al Palau Macaya de Barcelona amb motiu del vintè aniversari del discurs que sant Joan Pau II va pronunciar a la seu de les Nacions Unides sota el títol *Els drets de les nacions: drets humans en el seu vessant comunitari*. A més, s'ha presentat l'edició del llibre *Nació. Antologia i comentari de textos del Magisteri Pontifici contemporani sobre el fet nacional*, obra pòstuma de Mn. Antoni M. Oriol Tataret, que ha comptat amb el suport de la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya.

El president de la Federació de Cristians de Catalunya, Antoni Comas, ha resumit el posicionament de l'associació davant l'actualitat catalana. «Fa poc més de cent anys es va aprovar una constitució espanyola sota la qual hi havia països americans, subjectes a la legislació d'Espanya, que avui són independents. Ningú no pot dir que aquells que van perseguir la independència fossin uns delinqüents», ha afirmat.

La presidenta dels Equips de Pastoral de la Política i de la Comunicació (EPPC) de la Federació de Cristians de Catalunya, M. Carme Servitje, també ha introduït la xerrada, verbalitzant les paraules de sant Joan

Participants a la sessió celebrada al Palau Macaya de Barcelona.

Pau II: «El dret a l'existència d'una nació és certament el pressupòsit d'altres drets i ningú —ni un estat, ni cap altra nació, ni cap organització internacional— no està mai legitimat a afirmar que una determinada nació no és digna d'existir». Seguidament, s'ha presentat l'obra pòstuma de Mn. Antoni Maria Oriol, de la mà del president de la Fundació Dr. Albert Bonet, Josep M. Genescà. La raó de ser de l'obra és clara: «La importància històrica, antropològica i ètica de la nació en la modernitat.»

El doctor Joan Costa (consiliari de la Federació de Cristians de Catalunya) ha aprofundit en el discurs de sant Joan Pau II. El text es refereix a

«una gran motivació» que es troba en les persones en forma d'aspiració de llibertat, de «ser en plenitud». Una aspiració que ha de tenir un marc ètic que traspasa els drets personals al vessant comunitari. Costa també ha parlat sobre la part més històrica del discurs, en el qual el Papa afirma que les revolucions no violentes de 1989 van mostrar que «l'aspiració de llibertat no pot ser suprimida perquè brolla del reconeixement de la dignitat i el valor de la persona humana». Joan Costa s'ha referit al concepte d'utilitarisme com el contrari del que ha anomenat «llibertat cristiana»: des d'un punt de vista polític, una nació

s'imposa sobre l'altra i, en economia, en treu tot el profit que pot.

L'expresident del Parlament de Catalunya, Joan Rigol, ha definit «l'eix fonamental del procés sobiranista» com la necessitat de marcar un horitzó més enllà d'allò que es defineix estrictament com a estat. El que cal és crear una comunitat «el més profundament humana possible», un país amb consciència de ciutadania per seguir drets i deures. Seguidament, s'ha centrat en l'actualitat de la política catalana i ha lloat la força de la societat civil per tirar endavant el procés, que «es complica quan entra al món polític». Segons Rigol, «construir un país vol dir posar-se d'acord tots els catalans pel que fa a certs valors bàsics» mitjançant un procés de «conèixer, comprendre i compartir amb l'altre».

La consultora en comunicació pública a Brussel·les Erika Casajoana ha defensat la gran modernitat de la Doctrina Social de l'Església i el fet de «construir un país nou basat en aquests principis». Seguidament, ha parat especial atenció al principi de subsidiarietat, el qual disposa que un assumpte ha de ser resolt per l'autoritat més propera a l'objecte del problema. Finalment, ha definit com a «summament decebedora» l'actitud europea enfront del procés sobiranista català, però també s'ha mostrat esperançada pel fet que pugui ser una qüestió temporal.

Cristianisme al Segle XXI presenta el llibre «El procés nacional català»

Ròmul Romà

El 14 de desembre, a la sala d'actes del Col·lectiu Ronda, l'Associació Cristianisme al Segle XXI va presentar el llibre *El procés nacional català. Història del debat sobre la identitat de Catalunya entre intel·lectuals castellans i catalans*, que va ser la seva contribució a la passada Universitat Catalana d'Estiu de Prada. En acabar les sessions del passat mes d'agost, els mateixos assistents van demanar la difusió de les ponències dels professors Carles Bastons i Lluís Busquets; el llibre respon a aquella demanda.

Presentà l'acte Joan Maluquer, en nom l'UCE, n'explicà la història i recordà la participació que hi van fer tant el bisbe Deig com l'abat de Montserrat, donant per descomptada la presència de les institucions eclesials en aquell marc. S'alegrà que l'aportació de Cristianisme al Segle XXI hagués quallat en un llibre com el que es presentava i esperà d'altres col·laboracions futures igual de feraces.

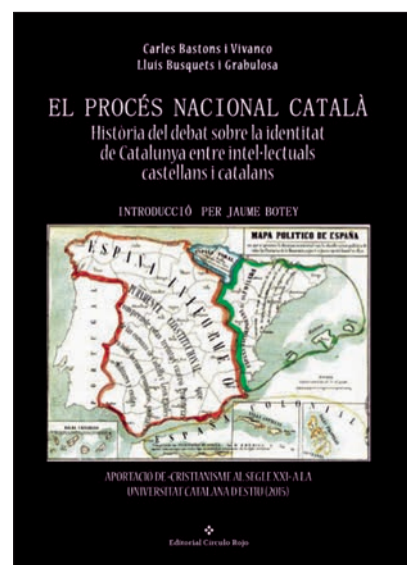
Jaume Botey, prologuista i president de l'Associació, va dissertar sobre nacionalisme i sentiments, remuntant-se a Verdguer i Maragall, aduint que l'esquerra no ha entès la qüestió nacional i esmentant uns mots d'Azaña en què deia «nosaltres ho veiem tot des de l'Estat i on s'acaba l'Estat s'acaba tot», i els catalans, més dúctils, més amables, més emotius, veuen moltes altres coses menys tangibles com la cultura i la llengua, que van molt més enllà de l'Estat.

El gruix de la presentació va anar a càrrec de Josep M. Puigjaner, que va seguir algunes monjoies del llibre, des de l'edat mitjana fins al franquisme, en moments d'entesa i desentesa fins a l'època democràtica.

Al final van parlar els autors. Busquets explicà la prehistòria de les investigacions que els dos professors havien fet des de fa tres lustres, explicà com la historiografia castellana medieval, tot i funcionar paral·lelament a la castellana tot desconecent-se, va anar imposant una unitat d'origen menystenint la

Moment de la presentació del llibre.

carolíngia que actuà subjacentment en l'eclosió unitària i uniforme dels temps dels àustries i borbons, recordà que a l'inici de la democràcia, a Suresnes, els socialistes admetien l'autodeterminació de les nacions hispàniques i que la munió d'encontres entre intel·lectuals castellans i catalans no va servir de res com ho prova el moment actual, en què tots els mitjans i tertúlies parlen de nosaltres sense nosaltres. Bastons dissertà sobre l'agraïment, exposà al públic algunes perles de la seva investigació i féu un cant a l'amistat a partir de l'exemple paradigmàtic de Maragall i Unamuno, dos persones que, tot i postures intel·lectuals diferents, es van entendre perfectament a nivell espiritual.

Pelegrinatges 2016

Terra Santa amb residències religioses franciscanes

Del 10 al 17 febrer

Pelegrinatge de 8 dies:
Galilea, Jerusalem i Betlem.
Allotjament a Casa Nova de Tiberíades i Casa Nova de Betlem.
Vols directes El Al.
PREU ESPECIAL DE TEMPORADA
BAIXA: 1.298 €
(grup de mínim 40 persones i cotització divisa 1 €=1,15\$)
Tot inclòs.

Del 23 al 26 febrer

Pelegrinatge Jubilar

ARMÈNIA I GEÒRGIA

Del 28 de març al 4 d'abril

Un poble marcat per la fe.

MARÇ 2 – 11: De l'Havana a l'orient **Illa de Cuba**

ABRIL 7 – 14: Expedició cultural al **Marroc**

ABRIL 7 – 17: **Egipte copte**
Espiritualitat al desert d'Anafora

MAIG 9 – 16: **Xipre** monàstic

JUNY 13 – 19 : **Grècia**, ruta de Sant Pau

JULIOL 11 – 18: Jubileu a **Terra Santa**

JULIOL 3 – 10: **Alemanya**. De Baviera a Berlín.

AGOST: **Noruega**. La ruta de Nidaros.

AGOST: **Índia** Catòlica (Santuaris de Goa + Kerala)

AGOST: **Etiòpia** Cristiana

AGOST: **Tirol**

SETEMBRE: Expedició cultural al **Japó**

SETEMBRE: **Bretanya i Normandia**

OCTUBRE 17 – 28: Expedició cultural a **Guatemala**

OCTUBRE 7 – 16: **Geòrgia**
"la festa de la túnica sagrada".

NOVEMBRE: **Iran**, la Pèrsia Bíblica

DESEMBRE: Pessebres a **Nàpols**

DESEMBRE: **Terra Santa, Israel i Jordània**

Text: Esteve Pujol i Pons

Heus aquí que els Tres Reis, ben contents de viatjar junts, descansaven sota unes palmeres; els patges es rentaven en un bassal i els camells bevien en un de més enllà.

En Melcior, el Rei Blanc, va i diu als altres dos:

—Escolteu, Gaspar i Baltasar, ja és prou que anem tots tres plegats i sense barallar-nos tot i ser de tres colors ben diferents.

—Bé, això del color —fa en Gaspar, el Rei Ros— tampoc no és gaire important. El color vol dir que som de races distintes, que venim de països variats... que no som iguals, vaja!

—Ei, que ser diferents vol dir moltes coses —diu en Baltasar, el Rei Negre.

—Com ara què? —pregunten els altres dos.

—Doncs, mireu, significa que no pensem el mateix, que hem crescut i viscut en llocs tan allunyats que ens assemblem ben poc, gairebé en res.

—Home, Baltasar, potser en fas un gra massa —opina en Melcior, tot acariciant-se la llarga barba blanca—. Diria que el color de la pell i dels cabells i el lloc on hem nascut són poca cosa si ho comparem amb tot el que tenim de semblant.

—Va, digues-ne unes quantes, Melcior —diu en Gaspar, molt interessat—. Només algunes.

—Ves, per exemple —continua en Melcior, amb aire satisfet—, una família que ens estima, uns amics amb qui ens trobem molt de gust, un cap per pensar, una boca per menjar i enraonar i fer petons, unes mans per treballar i acariciar, uns peus per anar cap aquí i cap allà, un cor que fa anys que repica aquí dintre, una voluntat grandiosa de fer i fer... i molts problemes per resoldre!... i algun mal de queixal de tant en tant!... i ganes de reposar sota unes palmeres!

—Caram —intervé en Baltasar—, tens molta raó; potser no hi havia pensat gaire fins ara, en tot això. Vols dir que el color blanc i el color ros i el color negre no tenen importància?

—Ei —salta en Melcior—, no vull pas dir això, no. Precisament, perquè som diferents, podem explicar-nos contes dels nostres països, costums, cançons, balls i jocs i no sé pas quantes galindaines més. De la meua terra us puc ensenyar el *Cargol*, *treu banya* o *La lluna, la pruna*.

—Doncs jo, de la meua —fa en Baltasar—, una cançó que es diu *Benguela*, que és molt divertida. I, de danses, us en puc ensenyar un niu, que nosaltres ballem moltíssim.

—Jo hi afegeixo un cant —diu en Gaspar—, que a més a més és un ball molt mogut, que anomenem *Kalinka*; esballa doblegant i estirant

les cames arran de terra... i sense caure.

—I encara en una qüestió molt important —diu en Baltasar— podem aprendre dels altres dos; em refereixo a la medicina, a la ciència de tractar malalties. A les nostres terres tenim metges excel·lents que saben remeis fantàstics per guarir mals de tota mena.

—Ei, amics —exclama en Melcior entusiasmat—, us proposo que cada vespre, tot reposant en altres oasis, ens expliquem com fem les cases,

Somni dels

Heus aquí que els Tres Reis, ben contents de viatjar junts, descansaven sota unes palmeres; els patges es rentaven en un bassal i els camells bevien en un de més enllà

com obrim camins i carreteres, com dominem els rius, com aprofitem la força del vent i del foc...

—Sabeu en què ens podem ajudar també? —diu en Baltasar amb un somriure en què li brillen les dents blanques com si fossin flocs de neu.

—Encara de més coses podem treure'n profit? —pregunta encuriós en Gaspar.

—I tant i tant! —respon en Baltasar, enfocant els dits a la boca—, per viure hem de menjar, oi que sí?

—És clar que sí —diuen els altres dos,

s Tres Reis

Il·lustracions:
Joan Casals
«Calet»

sorpresos per la pregunta.

—Doncs, als països d'on venim hi tenim menjars ben variats i boníssims. Si ens els expliquem, i si els tastem i tot, encara farem uns àpats més variats, més divertits i més gustosos.

—Ep, i quina idea més profitosa, vull dir de bon profit! —salta de seguida en Melcior tot passant-se la llengua pels llavis—; a la meua terra tenim un pa de blat i un oli d'oliva que hi canten els àngels; fem un pa sucacat amb oli per llepar-se'n els dits! I de verdures i de fruites, totes les que vulgueu.

—Doncs, mireu que nosaltres —diu en Baltasar— tenim un vi de palma que... ens anima de debò, i fruites grosses i sucoses a desdir; a vosaltres us semblaran exòtiques, però són pura delícia; i unes pilotes peludes plenes d'aigua i molt blanques per dintre que són tan refrescants... en diem cocos.

—Als nostres països fem tota mena de menjars i begudes amb l'arròs —comenta satisfet en Gaspar— i fins i tot de panís, allò que vosaltres anomenau blat de moro. I què me'n dieu, de les vinyes i del bon vi que en surt?

—Ep, ep —fa en Melcior amb un cert to de protesta—, que, de raïm, nosaltres en tenim de tan bo i dolç que en podem fer intercanvis; i se'n parlarà, eh, se'n parlarà.

I tots Tres Reis es van anar engrescant i van sortir a la conversa els vestits de llana i de lli del Rei Blanc, les robes de seda brillants i relliscadisses del Rei Ros, els teixits vegetals acolorits i frescos del Rei Negre.

I quan en Gaspar va encetar una explicació sobre els cavalls de les estepes, els tigres de l'Índia i els búfals treballadors dels camps de conreu... la cosa ja no va tenir aturador.

Què va haver dit! En Baltasar els va

detallar amb paraules i els va dibuixar amb un bastó sobre la sorra elefants i lleons, hipopòtams, gaseles, nyus i ocells raríssims i qui-sap-les bèsties de tota raça i mena.

I en Melcior no es va quedar pas curt i els en va dir, de coses i coses, sobre cavalls i óssos i llops i gossos i gats i guineus i porcs i vaques i ovelles i cabres... que no hi havia manera de parar-lo.

Quan les estrelles ja feien pampallugues al cel i la lluna els somreia amb mitja galta, es van estirar al jaç de flassades i fulles, i van somiar en els seus pobles,

Es van estirar al jaç de flassades i fulles, i van somiar en els seus pobles, muntanyes i planes com no ho havien fet mai

muntanyes i planes com no ho havien fet mai. Eren tan rebonics... i, com que els somnis són somnis, també van imaginar com podien ser els dels seus amics.

A la matinada, els primers raigs de sol van petar-los a la cara i, mentre es fregaven els ulls, estiraven melindrosos els braços, badallaven amb mitja riulla i anaven a rentar-se la cara a l'estany on patges i camells es refrescaven, van dir-se tancant una mica els ulls i fent que sí amb el cap:

—Companys, i quina sort que tenim de ser de colors diferents, i quina sort!

Tradició i qualitat al servei de l'hostaleria des de 1880

Venda
T 93 318 14 95
F 93 412 44 45
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer
T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08030 Barcelona

CASA GAY S.A.

EL MUNDO DE LAS HERENCIAS

“En el Bufete Rojas trabajamos para que cuando llegue el día en que ya no estés, tu familia pueda permanecer unida y que todo lo que te ha costado tanto acumular en vida, no sea motivo para dividirla cuando faltes.

Un buen testamento, bien explicado, con mucho amor y cariño puede ayudar a que este trámite tan doloroso pueda ser un poquito más fácil.”

Bufete Rojas

ABOGADAS ESPECIALISTAS EN HERENCIAS

TELÉFONO 93 246 60 96 / 93 265 89 22 CONTACTO mariaelbarojas@bufeterojas.es WWW.BUFETEROJAS.ES

Lectures

Diumenge II després de Nadal

Lectura primera

Sir 24,1-4.12-16

*La saviesa de Déu
habita en el poble que ell ha escollit*

Lectura del llibre de Jesús, fill de Sira:

La saviesa s'elogia ella mateixa, es gloria enmig del seu poble, parla en la reunió del poble de l'Altíssim, es gloria davant dels seus estols, s'enalteix enmig del poble, s'admira d'ella mateixa en la reunió santa, fa el seu elogi davant la multitud dels elegits i entre els beneïts es proclama beneïda, dient: «El Senyor de l'univers em donà una ordre, el qui em va crear i m'assenyala on plantarà la meva tenda em digué: "Acampa entre els fills de Jacob, fes d'Israel la teva heretat, treu nous plançons entre els meus elegits."» M'ha creat abans del temps, des del principi, i mai més no deixaré d'existir. Li dono culte davant d'ell al temple sant. Així m'he establert a Sió, m'ha fet trobar repòs a la ciutat que ell i jo estimem, exerceixo el meu poder a Jerusalem. He tret brotada en un poble ple de glòria, en la possessió del Senyor, en la seva heretat; estaré per sempre en la reunió dels sants.»

Salm responsorial

147

Glorifica el Senyor, Jerusalem, Sió,
canta lloances al teu Déu,
que assegura les teves portes
i beneeix dintre teu els teus fills.

R. *El qui és la paraula es va fer home
i plantà entre nosaltres el seu tabernacle.*

Manté la pau al teu territori
i et sacia amb la flor del blat.
Envia ordres a la terra,
i la seva paraula corre de pressa, no es detura. **R.**

Anuncia les seves paraules als fills de Jacob,
als fills d'Israel els seus decrets i decisions.
No ha obrat així amb cap altre poble,
no els ha fet conèixer les seves decisions. **R.**

Lectura segona

Ef 1,3-6.15-18

Déu ens ha destinat a ser fills seus per Jesucrist

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes:

Beneït sigui el Déu i Pare de nostre Senyor Jesucrist, que ens ha beneït en Crist amb tota maena de benediccions espirituals dalt del cel; ens elegí en ell abans de crear el món, perquè fóssim sants, irrepreensibles als seus ulls. Per amor ens destinà a ser fills seus per Jesucrist, segons la seva benèvola decisió, que dóna lloança a la grandesa dels favors que ens ha concedit en el seu Estimat. Per això, ara que he sentit parlar de la fe que teniu en Jesús, el Senyor, i del vostre amor per tots els fidels, jo no em canso de donar gràcies per vosaltres, i us recordo en les meves pregàries, demanant al Déu de nostre Senyor Jesucrist, el Pare gloriós, que us concedeixi els dons espirituals d'una comprensió profunda i de la seva revelació, perquè conegueu de veritat qui és ell: demanant-li també que il·lumini la mirada interior del vostre cor, perquè conegueu a quina esperança ens

ha cridat, quines riqueses de glòria us té reservades, l'heretat que ell us dóna entre els sants.

Al-leluia

1 Tm 3,16

*Glòria a vós, oh Crist, proclamat a tots els pobles;
glòria a vós, oh Crist, cregut en el món.*

Evangeli

Jn 1,1-18

*El qui és la Paraula es va fer home
i plantà entre nosaltres el seu tabernacle*

Evangeli segons sant Joan:

Al principi ja existia el qui és la Paraula. La Paraula era amb Déu i la Paraula era Déu. Era, doncs, amb Déu al principi. Per ell tot ha vingut a l'existència, i res del que ha vingut a existir no hi ha vingut sense ell. Tenia en ell la Vida, i la Vida era la Llum dels homes. La Llum resplendeix en la foscor, però la foscor no ha pogut ofegar-la. [...] Existia el qui és la Llum veritable, la que, en venir al món, il·lumina tots els homes. Era present al món, al món que li deu l'existència, però el món no l'ha reconegut. Ha vingut a casa seva, i els seus no l'han acollit. Però a tots els qui l'han rebut, als qui creuen en el seu nom, els concedeix poder ser fills de Déu. No són nascuts per descendència de sang, ni per voler d'un pare o pel voler humà, sinó de Déu mateix. El qui és la Paraula es va fer home i plantà entre nosaltres el seu tabernacle, i hem contemplat la seva glòria, que li pertoca com a Fill únic del Pare ple de gràcia i de veritat. [...]

Consultori bíblic

Ignasi Ricart
Claretà i
biblista

Any sabàtic i any jubilar

Per entendre'ls bé cal tenir en compte el que significava llavors el dissabte. Segons el relat de la creació que trobem al Gènesi, Déu va crear el món en sis dies i el setè va reposar. D'aleshores ençà, l'home ha d'imitar Déu, guardant un dia de repòs cada set dies. La intenció d'aquest relat és la de promoure la celebració del dissabte i, per això, en el Decàleg s'invita tothom a observar-lo (Ex 20,8-11). Celebrar el dissabte suposava trencar la successió del temps productiu, introduint-hi el repòs i el record agraït a Déu pels seus dons. El dissabte introduïa en el temps lineal una pausa profundament humanitzadora, que permetia a l'ésser humà refer les seves forces, fer-se conscient de la seva vida sobre la terra i celebrar la pròpia vida. En la institució del dissabte hi ha una llavor de restitució i de llibertat, que es desenvolupa en la celebració de l'any sabàtic i de l'any jubilar.

L'any sabàtic se celebrava cada set anys, és a dir, era el dissabte d'una setmana d'anys. En ell, els israelites recuperaven les seves propietats, alliberaven els esclaus hebreus i deixaven reposar la terra.

Per la seva banda, l'any jubilar se celebrava en complir-se set setmanes d'anys, i en ell no sols es deixava reposar la terra i s'alliberaven els esclaus, sinó que els israelites recuperaven la propietat venuda, especialment les terres.

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps
Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

El projecte de Déu ha pres carn de la nostra carn

Joan ens invita, en començar l'any, a remuntar-nos als inicis de la creació i a traspasar-ne el llindar: «En el principi ja existia el Projecte.» Tot d'una ens recorda les primeres paraules del Gènesi: «En el principi Déu va crear el cel i la terra» i desplega davant els nostres ulls atònits tot el Projecte que Déu, molt abans que pronunciés la primera paraula que originà el Big Bang, tenia en la seva Ment, la Saviesa, com un gran Arquitecte. Ens descriu amb trets precisos el moment en què la Vida divina amarà a fons, en el present diví, aquest Projecte universal: «Totes les coses existiren per mitjà d'ell i sense ell res no va existir. El que s'ha produït en el seu si és Vida i aquesta Vida era la Llum dels homes.» Els còdexs Beza i Sinaitic ens han preservat una lectura molt primitiva on s'ens revela el moment, anterior a l'aparició del temps, en què Déu es bolcà sobre el seu Projecte, l'ungí amb el seu propi Esperit i li donà Vida. «I aquesta Vida», certifica, «era la Llum dels homes». Els primers passos que féu consistiren a «brillar en la tenebra, però la tenebra no la pogué atrapar». De moment se n'ha sortit airós. «Era en el món, i el món es va fer per mitjà d'ell, però el món no el conegué.» «El món» es troba en el nostre planeta blau, personificant tota mena de poder que intentà apoderar-se del Projecte diví. S'apropà i «vingué prop dels seus, però els seus no l'acolliren»: Israel no l'acollí i el penjà d'un patíbul. Després d'un tercer intent fallit, semblava que tot se n'havia anat en orris. Però, no: «Als qui l'acolliren, els donà la capacitat d'esdevenir fills de Déu, als qui donen l'adhesió a la seva persona, són els qui no neixen de lligams de sang, ni d'un voler de la carn, ni d'un voler de baró sinó que han nascut de Déu.» En un home de la nostra nissaga, en Jesús de Natzaret, «el Projecte s'ha fet carn» de la nostra pròpia carn. Jesús és l'artesà, el «tecton» (Mc 6,3), que l'ha desenvolupat i li ha donat Vida.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI I)

TEMPS DE NADAL

(SALTERI: SETMANA 2)

GENER

3. DIUMENGE

Diumenge II després de Nadal, Blanc. Lectures: Siràcida 24,1-4.12-16 / Salm 147 / Efesis 1,3-6.15-18 / Joan 1,1-18
SANTORAL: Alan de Solminiac, b.; Anter, p. i mr.; Atanasi, mr.; Daniel, mr.; Fulgenci, b.; Genoveva, vg.; Josep Maria Thomasi, prev.

4. DILLUNS

Fèria, *Blanc.* Lectures: 1 Joan 3,7-10 / Salm 97 / Joan 1,35-42
SANTORAL: Àngela de Foligno, rel.; Elisabet-Anna Seton, rel.; Odiló, ab.; Rigobert, b.

5. DIMARTS

Fèria, *Blanc.* Lectures: 1 Joan 3,11-21 / Salm 99 / Joan 1,43-51
SANTORAL: Carles de Sant Andreu, rel.; Emiliàna, vg.; Joan Nepomucè Newman, b.; Simeó Estilita, monjo; Telèsfor, p. i mr.

6. DIMECRES

Epifania del Senyor (S), Blanc. Lectures: Isaïes 60,1-6 / Salm 71 / Efesis 3,2-3a.5-6 / Mateu 2,1-12
SANTORAL: Macra, vg. i mr.; Melani, b.; Melcior, Gaspar i Baltasar.

7. DIJOUS

Sant Ramon de Penyafort (MO), Blanc. Lectures: 1 Joan 3,22-4-6 / Salm 2 / Mateu 4,12-17.23-25
SANTORAL: Crispí, b.; Julià de Toledo, b.; Tell, ab.; Virgínia, mr.

8. DIVENDRES

Fèria, *Blanc.* Lectures: 1 Joan 4,7-10 / Salm 71 / Marc 6,34-44
SANTORAL: Apol·linar, b.; Gúdula, vg.; Jaume Hilari Barbal, prev. i mr.

9. DISSABTE

Fèria, *Blanc.* Lectures: 1 Joan 4,11-18 / Salm 71 / Marc 6,45-52. O bé: *Sant Eulogi de Còrdova (ML), Vermell.*
SANTORAL: Andreu Corsini, b.; Julià i Basilissa, mr.; Marciana, vg. i mr.

El sant

Per Eduard Brufau

Sant Joan Nepomucè Neumann

Al segle XIX els Estats Units es van omplir d'immigrants europeus que hi buscaven una vida millor. Molts d'ells eren catòlics, però sovint es trobaven desatesos materialment i espiritualment. Sant Joan Nepomucè Neumann (1811-1860) va ser un dels que més va tenir cura d'aquesta comunitat catòlica immigrant.

Va estudiar teologia a la seva Bohèmia natal, i es va traslladar a Nova York, on va ser ordenat sacerdot i destinat a una parròquia rural d'immigrants pobres. Aviat es va mostrar com un sacerdot atent, abnegat i de vida senzilla, com la que duïen els seus feligresos. El 1841 va entrar als redemptoristes, i com a membre d'aquesta organització va missionar per diversos estats. Finalment, el 1852, va ser nomenat bisbe de Filadèlfia, on va construir la catedral i fins a cinquanta esglésies, a més de diverses escoles. Va escriure diversos llibres i nombrosos articles periodístics adreçats a la comunitat catòlica. Va ser canonitzat per Pau VI el 1977.

Temps litúrgic de Nadal

Estem immersos en el temps litúrgic de Nadal. Aquest temps inclou totes les celebracions de l'Encarnació del Fill de Déu, des de Nadal fins al Baptisme de Jesús. Les normes universals sobre l'any litúrgic i sobre el calendari, en el n. 32 diuen: «Després de la celebració anual del misteri pasqual, l'Església té per molt venerable fer memòria de la nativitat del Senyor i de les seves primeres manifestacions: és això el que fa en el temps de Nadal.»

La solemnitat del naixement del Senyor va aparèixer al segle IV. Es té constància que la celebració de Nadal a Roma es remunta, més o menys, a l'any 330. Les esglésies d'Orient i Occident celebren, fonamentalment, el mateix esdeveniment de la Nativitat del Senyor; en canvi en la celebració de l'Epifania tenen una originalitat pròpia. D'instauració més recent, l'any 1921, és la institució de la festa de la Sagrada Família, el diumenge després de Nadal o el 30 de desembre. La solemnitat de Santa Maria Mare de Déu ja era universalment celebrada l'1 de gener, segons consta en escrits del segle VIII. La festa de l'Epifania va néixer a Orient (a Egipte), però és a la Gàl·lia on se'n troba el primer

testimoni. L'Epifania ja era una gran festa a la Gàl·lia vers l'any 361. Perquè l'Epifania oriental fos tradicional a la Gàl·lia vers l'any 360, els seus orígens van haver de ser més o menys contemporanis als del Nadal romà. A Occident, l'adoració dels mags i el baptisme del Senyor són dues celebracions diferents, en canvi a Orient no, i el ritu característic de l'Epifania és la benedicció de les aigües, la tarda del 5 de gener en memòria del baptisme del Senyor.

Celano, en la *Vida primera de sant Francesc*, diu: «Digne de record i de celebrar-ho amb memòria pietosa és el que va fer tres anys abans

Nadal-Epifania és el cicle de la manifestació del Senyor, on la llum de Déu il·lumina el món

de la seva gloriosa mort, prop de Greccio, el dia de la nativitat de nostre Senyor Jesucrist... Va arribar el dia d'alegria. Es van citar germans de molts llocs; homes i dones de la comarca, plens de goig, ciris i teies per il·luminar aquella nit... Va arribar el sant de Déu i veient que totes les coses estaven ben disposades, les va contemplar i se'n va alegrar. Es prepara el pessebre, es porta el fenc i s'hi col·loquen el bou i l'ase. Allí la simplicitat rep honor, la pobresa és exalçada, es valora la humilitat, i Greccio es converteix en un nou Betlem... Arriba la gent i, davant del nou misteri, assaboreixen els nous goigs. La selva ressona de veus i les roques responen els himnes d'alegria. Els germans canten les lloances del Senyor i tota la nit transcorre entre cants d'alegria» (n. 84-85). Seguint el seu exemple, els franciscans es van convertir en els promotors de la devoció al pessebre.

Nadal-Epifania és el cicle de la manifestació del Senyor, on la llum de Déu resplendeix i il·lumina el món. És la idea bàsica i fonamental d'aquest període de l'any litúrgic, que tenen l'origen en la cristianització d'unes festes paganes de la llum.

Consol Muñoz
Superiora general
de les Franciscanes Missioneres

Tarragona

Les entitats d'Església atenen més d'un milió de persones

S'ha presentat la segona fase de l'estudi «L'acció social de les entitats d'Església»

Joan Boronat
Tarragona

La tasca de les entitats socials de l'Església beneficia globalment 1.201.937 persones del conjunt de Catalunya. Aquesta és una de les dades presentades en la segona fase de l'estudi *L'acció social de les entitats d'Església i la seva aportació a la cohesió social de Catalunya*, que es va presentar a Tarragona el dia 16 de desembre a l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fruituós.

És una recerca promoguda conjuntament per la Càtedra d'Inclusió Social de la Universitat Rovira i Virgili (URV) i la Fundació Pere Tarrés. La primera fase qualitativa de la investigació es va presentar l'abril del 2014.

La presentació de les conclusions va anar a càrrec del Dr. Àngel Belzunegui, coordinador de l'estudi i director de la Càtedra d'Inclusió Social, i de Marina Aguilar, coordinadora del treball de camp i investigadora de la Fundació Pere Tarrés.

Hi va assistir l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol; el director general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya, Enric Vendrell; el director general de la Fundació Pere Tarrés, Josep Oriol, i la directora honorífica de la Càtedra d'Inclusió Social de la URV, Carme Borbonès.

De la dada inicialment consignada es desprèn que aquesta acció social es projecta sobre un total de 46.000 llars del territori català, amb una atenció directa a 426.000 persones. Segons el seu perfil, la seva edat està compresa entre els 31 i els 45 anys, «un 46 %, en situació de pobresa i vulnerabilitat», va subratllar Belzunegui.

Cal ressaltar que d'aquests beneficiaris el 61% correspon a ciutadans espanyols, i el 39 % restant són immigrants. La tasca d'aquests organismes centra els seus esforços a atendre persones que estan soles, sense llar o sense recursos. El sociòleg Àngel Belzunegui recorda que, avui dia, «un 28% cent de nens i nenes se situen en l'àmbit que considerem pobresa i, si és així, és perquè els seus pares també es troben en aquesta situació». En definitiva, mercès a la tasca de cohesió social, unes 120 persones han experimentat canvis en la seva trajectòria vital.

Tota aquesta acció la fa possible els equips de treball que aglutinen 18.850 voluntaris, principalment dones, mentre que les persones contractades totalitzen 3.297 persones. Això significa que del 2013 al 2014 hi ha hagut un increment de 4.000 persones més, amb dedicació als

Els infants són el col·lectiu més vulnerable de la societat.

Un 28% cent de nens i nenes se situen en l'àmbit que considerem pobresa

Opinió

El silenci dels cristians

No fa pas gaire que als altaveus instal·lats als campanars d'alguns pobles ressonava sorollosament la veu del capellà a l'hora de fer el sermó de la missa. No sóc qui per jutjar ningú, però aquesta manera de fer sentir la veu em sembla poc afortunada, encara que es tracti de la veu de l'Evangelí.

L'Església, a diferència d'altres èpoques, no fa sentir la seva veu amb massa freqüència, i això que, per a alguns, potser per a molts, és un motiu d'un cert alleujament, em sembla preocupant en si mateix; i sort n'hi ha de les notícies que tenen per protagonista el papa Francesc, que compensen aquest silenci volgut o imposat.

En qualsevol cas, el discurs de l'Església, el que se sent i el que no sent, no acaba de ser prou convincent perquè la gent del carrer li presti una certa atenció. I em sembla que cal dir que aquest discurs, per a ús exclusiu dels qui són dins i impermeable per als altres, ha creat més problemes dels que volia resoldre.

Això em preocupa, però encara em preocupa més el silenci dels cristians, de la gent de base. D'una banda, els

equips de treball. D'aquests, la majoria estan en edat de jubilació, fet que demostra la bona disponibilitat dels qui han assolit aquesta fase de la vida. A través de l'estudi també s'ha quantificat el valor econòmic anual del voluntariat, i que és avaluable en 97 milions d'euros.

Per fer front a tot aquest ventall de necessitats, el volum de recursos ascendeix a 168 milions d'euros, dels quals en un 70% provenen de la iniciativa privada, individual, mentre que la resta prové de convenis amb institucions. Les despeses es quantifiquen en 162 milions d'euros i escaig, atès que en la majoria de les casos de dificultat es constata que «és a les portes de les entitats d'Església on primer es truca».

En referir-se als reptes de les entitats d'Església, Àngel Belzunegui va apuntar les perspectives de vulnerabilitat «que es tornaran a presentar per als majors de 65 anys, amb dependència» cap a l'any 2030, alhora que va posar èmfasi en la necessitat «d'impulsar la transcendència de l'acció social de l'Església».

Per la seva part, l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol Balcells, en qualitat de president de la Conferència Episcopal Tarraconense, va estendre invitació a Àngel Belzunegui, que la va acceptar, per exposar els resultats d'aquesta acurada i profunda radiografia en una de les properes reunions dels bisbes de Catalunya.

Josep Gil i Ribas
Prevere

cristians que han decidit ser-ne tenen moltes dificultats, pel que es veu, per dir-ho amb paraules: la fe, tot i ser l'eix de llurs vides, és muda. És normal que sigui així? Segurament que és més important el llenguatge de les obres que el de les paraules, i que, avui més que mai, cal un testimoni clar i contundent. Però, n'hi ha prou?

Segurament que els cristians de base, tot i ser una minoria, tant dins com fora de l'Església, deixen sentir la seva veu a l'hora de denunciar les injustícies de tot tipus que afecten moltes persones i que pertorben la pau social. Però, és suficient aquesta denúncia? No caldria també proclamar amb veu alta les motivacions que duen a aquestes denúncies?

És cert que els cristians no tenim la iniciativa, sinó que la té la paraula de Déu que es deixa sentir de moltes maneres també al nostre món. Però em pregunto si en el nostre silenci, com a creients, no hi ha una mena d'incoherència respecte a la fe que tenim posada, precisament, en la paraula de Déu.

Barcelona

Miscel·lània d'homenatge a l'arquebisbe emèrit de Barcelona

L'Ateneu Sant Pacià aplega en un volum de reconeixement col·lectiu 47 articles d'experts en diferents matèries

Eduard Brufau
Barcelona

Després de gairebé 12 anys al capdavant de l'arxidiòcesi barcelonina, el cardenal Lluís Martínez Sistach va ser homenatjat per l'Ateneu Universitari Sant Pacià. Aquesta flamant institució eclesiàstica —que aplega entre altres organismes les facultats de Teologia, Filosofia i Antoni Gaudí— va reunir en una miscel·lània titulada *Pastura les meves ovelles* 47 articles d'entesos en diferents matèries escrits expressament per a l'ocasió.

L'acte de reconeixement al purpurat i de presentació de l'obra va tenir lloc el 17 de desembre passat a l'Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona, amb la presència de nombrosos professors i estudiants de les diverses facultats. El prestigiós organista Bernat Bailbé va ser l'encarregat d'oferir suggeridors interludis de clavicèmbal entre les diferents intervencions.

Reconeixement unànim

Els elogis a la persona del cardenal i el seu servei a l'Església van sovintejar en els diversos parlaments. Jaume Aymar, degà de la Facultat de Filosofia, va ressaltar el seu prestigi com a jurista tot assenyalant que havia seguit les petges sant Ramon de Penyafort, el gran dominic català del segle XIII, referent en la història del dret canònic i patró de l'advocacia. El Dr. Aymar va concloure afirmant: «Vostè serà sempre nostre i nosaltres serem sempre seus.» El degà de la Facultat de Teologia, Joan Planellas, va afirmar que la miscel·lània és un homenatge de les tres facultats eclesiàstiques a qui n'ha estat el gran canceller durant els darrers anys. Planellas va explicar a partir del títol del volum, *Pastura les meves ovelles* (Jn 21,17), que l'arquebisbe emèrit havia estat «un pastor amb gran sentit d'Església» i que aquest «ha estat l'anhel profund de tota la seva vida». El Dr. Santiago Bueno va ser l'encarregat de traçar el perfil biogràfic del cardenal, del qual va assegurar que al llarg de la seva vida de pastor i de jurista ha conjugat llei i esperit. També va afegir que «una Església que demana justícia a la societat ha de ser justa ella mateixa».

Després de la sintètica i meritòria síntesi que el Dr. Ramon Corts va fer de tots i cadascun dels 47 articles de la miscel·lània, Armand Puig, rector de l'Ateneu Sant Pacià, va fer un breu resum d'aquesta institució en la creació del qual el cardenal Lluís Martínez Sistach ha tingut un paper decisiu.

Agusti Codinach

El cardenal Martínez Sistach va rebre un càlid homenatge.

Les intervencions es van cloure amb Mons. Jaume Pujol, arquebisbe de Tarragona, que va descriure el purpurat barceloní com un «promotor de les ciències eclesiàstiques» i en va destacar el seu servei a l'Església com a cardenal i jurista, especialment durant el pontificat de Benet XVI.

Agraïment del cardenal

Acabades totes les intervencions l'homenatjat no va poder sinó comen-

çar les seves paraules amb un agraïment sincer a tots els presents i a totes les persones que havien participat en la miscel·lània: «Gràcies, moltes gràcies, benvolguts amics, germans, per les vostres intervencions. Veig tantes coses en cadascun de vosaltres...» L'arquebisbe emèrit va afirmar que la miscel·lània l'omplia de goig, i que «mai no m'hauria pensat que em farien una miscel·lània». El cardenal també va assegurar que al llarg de la seva vida dins l'Església havia «in-

tentat unir les dimensions canònica i la pastoral» que ell comprèn com a perfectament complementàries. L'arquebisbe emèrit de Barcelona va expressar el seu desig de continuar servint l'Església en aquesta nova etapa tan bé com pugui. Amb aquest sentit agraïment es va donar per acabat el darrer acte institucional en què ha participat el qui durant gairebé 12 anys ha regit l'arxidiòcesi barcelonina, que ara deixa pas al nou pastor que l'ha de rellevar.

Abecedari lul·lià

Ramon Llull és, entre moltes altres coses, un dels escriptors que ha utilitzat més creativament els mots de la llengua catalana i un dels primers que va crear neologismes per expressar en el nostre idioma conceptes filosòfics i teològics. Per celebrar l'Any Llull, que commemora el setè centenari de la mort del beat i s'allargarà fins a novembre de 2016, us convidem a fer una petita immersió en el seu vocabulari.

ART

No hi ha millor manera de començar una sèrie d'articles dedicada a les paraules de Ramon Llull que parlant de l'Art, el sistema de pensament entorn del qual gravita la vida i l'obra del beat. Cap als volts del 1263, després d'experimentar una forta conversió interior, Llull decideix donar un tomb a la seva vida i posar-la completament al servei de Déu i la fe cristiana. És llavors que Ramon s'imposa l'ambició objectiu de convertir musulmans i jueus al cristianisme, i esdevé el «procurador dels infidels». Per assolir la seva fita, Llull es convenç que necessita trobar un mètode que permeti demostrar

la fe cristiana mitjançant arguments racionals. Segons el seu propi testimoni, cap al 1274 es retira a pregar a una muntanya i, al cap d'uns dies, Déu l'il·lumina i li revela l'Art. L'Art és el mètode que buscava per vèncer els errors dels infidels. La primera formulació és l'*Ars compendiosa inveniendi veritatem* (1274), però Llull el va anar perfeccionant i modificant fins que el 1308 en redactà la versió definitiva, l'*Ars generalis ultima* (1308).

Malgrat que la demostració racional dels articles de la fe cristiana és l'horitzó darrer de l'Art, el mètode que Llull va desenvolupar és un artefacte intel·lectual concebut per ensenyar als seus usuaris a distingir la veritat de la falsedat, i com a tal, és aplicable a qualsevol ordre

Francesc Tous Prieto

Membre del Centre de Documentació Ramon Llull de la Universitat de Barcelona

del saber o activitat humana. De fet, Llull no només va escriure llibres que exposaven els principis i les regles de funcionament del mètode, sinó molts d'altres que els aplicaven a disciplines com la teologia, la filosofia, la medicina, la geometria o la retòrica. L'Art també proporciona, per exemple, les eines necessàries perquè els predicadors componguin bons sermons, o perquè els ermitans aprenguin a contemplar Déu correctament. Llull es va passar la vida viatjant, entrevistant-se amb reis i papes, i llegint l'Art davant dels mestres universitaris per convèncer autoritats i intel·lectuals que l'adoptessin com a mètode oficial d'accés al coneixement.

Barcelona

«Declarant-lo doctor de l'Església es

Josep Perarnau, medievalista expert en Ramon Llull

Carme Munté

Josep Perarnau Espelt (Avinyó, Bages, 1928), professor emèrit de la Facultat de Teologia de Catalunya, és un sacerdot savi. Fundador de l'Arxiu de Textos Catalans Antics i doctor *honoris causa* per la Universitat de Barcelona, l'especialitat de Perarnau en l'àmbit de la recerca és l'edat mitjana i els seus autors de capçalera són Francesc Eiximenis, sant Vicent Ferrer, Ramon Llull i Arnau de Vilanova. Gràcies al seu treball minuciós d'estudi de manuscrits antics, va treure a la llum la manipulació que l'inquisidor dominic Nicolau Eimeric va fer dels textos de Ramon Llull. Netejar la doctrina de Llull ha estat sens dubte el que ha possibilitat que l'etern beat estigui a punt d'esdevenir sant i doctor de l'Església.

Satisfet amb la commemoració de l'Any Ramon Llull?

Cal distingir dues coses. D'una banda, el vuitè centenari de la mort de Ramon Llull, que dona peu a una commemoració cívica; de l'altra, la gran notícia de la pròxima canonització de Ramon Llull i la seva declaració com a doctor de l'Església. Em pregunto si una part de la importància de l'Any Ramon Llull no li ve, precisament, del fet que Roma en reconegui la santedat i, per tant, el canonitzi i el declari doctor de l'Església. Això és molt important. El Papa, un diumenge al matí, descobrirà davant tota l'Església la pantalla que fins ara ha recobert Ramon Llull.

Per què finalment se'l pot declarar sant?

Des de feia segles hi havia una gran discussió entorn de si les posicions doctrinals de Ramon Llull eren o no acceptables, és a dir, si havia formulat heretgies o no. Com que la discussió era tan forta, el 1750 el papa Benet XIV va aturar el procés de canonització fins que tot estigués aclarit. Amb el treball dels últims segles les coses s'han anat aclarint, i ha arribat el moment que la Congregació per a les Causes dels Sants ha donat el vistiplau a la canonització. La persecució que hi havia durant l'edat mitjana contra l'heretgia a través del tribunal de la Inquisició, malgrat tota la dolenteria, tenia una cosa molt bona: si en un procés es pot demostrar que les acusacions són falses s'ha acabat tot. Per tant, tot el que s'hagi pogut fer en contra d'una personalitat, si les acusacions resulten falses, ja no té cap valor. A aquella persona se li treu aquesta càrrega que se li havia acumulat a sobre. Amb Llull ha passat això.

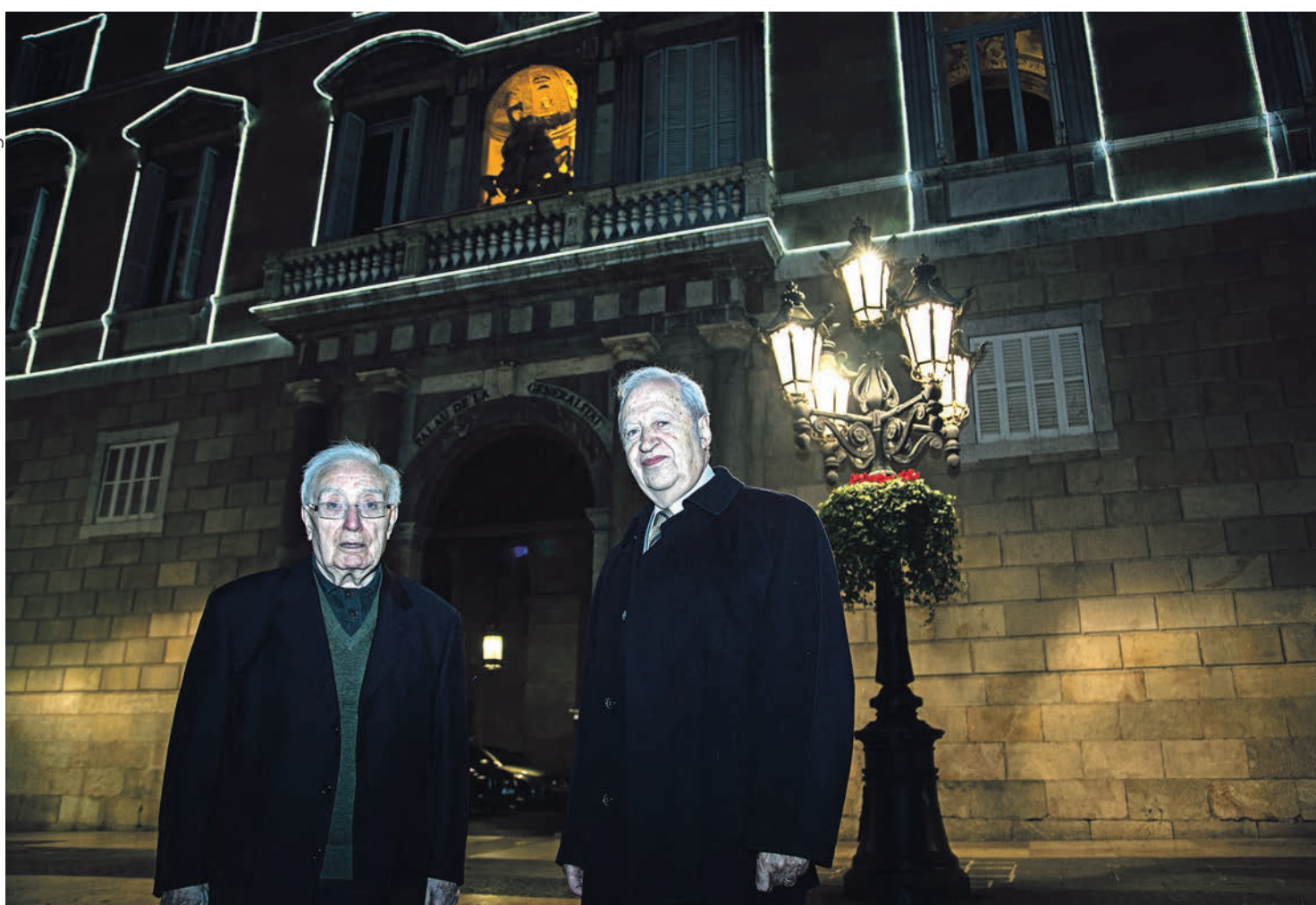
Vostè hi ha contribuït?

Això ho diu vostè.

Vostè va demostrar que l'inquisidor Nicolau Eimeric havia manipulat els textos de Llull.

En la lliçó inaugural del curs 1997-

Agusti Codinach

Josep Perarnau i Marcel Coromines, davant del Palau de la Generalitat, el dia de l'obertura de l'Any Ramon Llull.

1998 de la Facultat de Teologia de Catalunya, vaig posar en relleu vuit exemples en què l'inquisidor havia manipulat textos de Ramon Llull. Aquesta era la seqüència: el text de Llull arribava a mans de Nicolau Eimeric, que hi feia unes anotacions marginals assenyalant aspectes que no veia clars. L'inquisidor va arribar a elaborar 100 tesis, totes elles inacceptables, que encolomava a Llull. Es veia clar que entre el text de Llull i l'acusació de l'inquisidor no hi havia cap relació. El cèlebre *Llibre de contemplació*, que s'ha salvat a la Biblioteca Ambrosiana de Milà, té una anotació terrible. On Llull escriu «no és acceptable que la doctrina meva sigui cremada», l'inquisidor hi afegeix una anotació en llatí: «Aquest llibre s'ha de cremar.»

Aquest estudi ha donat peu a la canonització?

Jo no sóc de la Congregació per a les Causes dels Sants per respondre aquesta pregunta. Ara bé, una cosa puc dir: dos anys després de la lliçó inaugural de curs de la Facultat de Teologia, em van trucar des de la Congregació per a les Causes dels Sants per encarregar-me l'estudi oficial que havia de desencallar el procés de canonització. No era jo sol, també hi havia algú altre. Això és el que puc dir.

El fet de ser doctor de l'Església, què implica?

Implica el reconeixement de la vàlua de les seves obres i de la seva

«Em van trucar des de la Congregació per a les Causes dels Sants per encarregar-me l'estudi oficial per desencallar el procés de canonització»

«L'Escola Lul·liana de Barcelona va deixar els seus manuscrits a Mainz perquè fessin l'edició de les obres de Llull, però ja no van tornar»

doctrina.

Serà el primer doctor de l'Església laic?

Cal aclarir que Llull no era completament laic, era un *homo penitens*, vol dir una persona que ha professat la penitència. En aquell moment de l'edat mitjana, a més dels tercers ordes, hi havia gent que es declarava del camí de la penitència. Era una de tantes comunitats reconegudes dintre de l'Església. Per tant, no era laic. De fet, van ser equiparats al tercer orde. A més, si hagués estat laic el seu superior hauria estat el Rei, posem per cas, mentre que ell, pel fet de ser una persona de penitència, pertanyia a la jurisdicció del bisbe. Fins fa quatre dies, de la declaració com a doctor de l'Església no se'n parlava, això ha estat una aportació de la Facultat de Teologia de Catalunya. A Mallorca, durant segles, la causa pia lul·liana no ha deixat que ningú s'oblidés que hi havia una qüestió pendent: la canonització de Llull. Finalment s'hi ha arribat, però també s'hi ha afegit el doctorat, que procedeix de la Facultat de Teologia de Catalunya.

Per què Ramon Llull és tan important?

Perquè amb el que escrivia obligava a reflexionar. Les raons per les quals obligava a reflexionar continuen sent vàlides. Des del punt de vista de l'Església, fer conèixer tot el que representa Jesucrist.

Quan va començar vostè a estudiar Ramon Llull?

reconeix la doctrina de Llull»

Vaig rebre una carta de Ramon Torrella, aleshores bisbe auxiliar de Barcelona, en què em demanava de col·laborar a la Facultat de Teologia de Catalunya. Vaig anar a veure el Dr. Pont i Gol, que em va dir: «Aquest és el teu camí.» Des d'aleshores vaig començar a furgar en manuscrits medievals i vaig introduir-me en Ramon Llull.

La majoria de manuscrits de Ramon Llull no els tenim aquí.

Primerament, jo no sé si hi ha cap manuscrit original de Ramon Llull. Això sí, com que tota la seva obra és anterior al descobriment de la impremta, tot és manuscrit, sigui de Ramon Llull o d'algú altre. El tema és que gairebé ha marxat tot. Un centenar són a Munic.

És on n'hi ha més?

Sí. En segon lloc hi ha Milà, que té l'avantatge de conservar el *Llibre de contemplació*. També la Biblioteca Vaticana.

Per què ha passat això?

Molt senzill. A Alemanya, concretament a la ciutat de Mainz [Magúncia], a finals del segle XVII, va haver-hi una escola que es va interessar molt per Llull. Van decidir fer una edició de les seves obres, coneguda com a Moguntina. Gràcies al suport econòmic del Palatinat, es van dedicar a reunir tots els manuscrits i les edicions incunables de Llull que van poder. L'Escola Lulliana de Barcelona, al carrer del Carme, va deixar els seus manuscrits a Mainz perquè fessin l'edició de les obres de Llull. Jo he vist un dels manuscrits que han quedat a Mainz en què el bibliotecari fa constar que aquell llibre ha

Escultura de Ramon Llull, al passeig de la Sagrera de Palma.

arribat de Barcelona «tal com és ara».

I ja no van tornar...

El pas del segle XVII al XVIII va coincidir amb la guerra de Successió. Les persones, quan estan en guerra, ja no pensen en res més i es van oblidar que havien cedit uns manuscrits a Alemanya. La primera cosa que van fer a Alemanya va ser integrar-los a les seves biblioteques.

Miracle del segle XVIII

Marcel Coromines, doctor en Medicina i Cirurgia per la Universitat de Barcelona, ha tingut un paper rellevant en la canonització de Ramon Llull. Aquest hematòleg fill de Solsona va començar a assistir a les classes de llatí i paleografia que Perarnau, juntament amb Jaume de Puig, ofereix al seu despatx de la Facultat de Teologia de Catalunya. «Sempre m'han agradat els textos antics», expressa Coromines, que durant uns anys va ser director del Centre Cardiovascular Sant Jordi.

Doncs bé, tot va començar quan, a través de Mn. Perarnau, li va arribar un encàrrec de Mn. Gabriel Ramis, capellà de Mallorca i postulator de la causa de canonització de Ramon Llull.

«Em va arribar l'encàrrec de transcriure els documents del procés de canonització de Ramon Llull del segle XVIII, quan es va fer una postulació que no va tenir èxit», explica Marcel Coromines. «Vaig tenir un any de feina, eren gairebé 500 pàgines que calia transcriure des del llatí i mallorquí, tot amb una lletra força il·legible.» «Quan vaig lliurar tota la documentació —prosegueix—, Mn. Gabriel Ramis em va preguntar quin dels 40 miracles

atribuïts a Llull era el més rellevant des del punt de vista mèdic.»

Va ser així com Marcel Coromines es va submergir en un dels miracles atribuïts a Ramon Llull l'any 1750. Era el cas de sor Maria Dameto i Pueyo, monja del monestir de Santa Margarida de Palma de Mallorca, que presentava una luxació des de feia disset mesos i una exostosi des de feia dos anys. No era possible fer-hi res més que cercar mesures paliatives.

Sor Maria Dameto va fer una novena demanant la intercessió de Ramon Llull i de forma espontània i instantània es va produir la curació, tal com ho van corroborar aleshores Sebastià Nadal, cirurgià llatí, i Francisco Llinàs, metge de l'Hospital General de Palma, membre de la Reial Acadèmia Matritense i catedràtic de la Universitat de la ciutat de Palma de Mallorca.

Estudiat el cas, Marcel Coromines ha fet constar (juny del 2011) «que el fet relatat va ser un miracle i que no té cap altra explicació natural, i m'adhereixo així a les opinions dels meus col·legues del segle XVIII, Sebastià Nadal cirurgià i Francesc Llinàs metge i catedràtic, que també el consideren un miracle».

KIT
Lunet
PER GAUDIR D'UN
NADAL SOLIDARI

Baixa't l'App de Càritas "Punt rere Punt" i fes el teu donatiu a partir d'1 €

A més, com cada any, Lunet Solidari també destinarà l'import de tots els seus regals de Nadal a Càritas, per ajudar a tots aquells que necessiten ajuda. Ara ja tens totes les peces per gaudir amb LUNET d'un Nadal solidari. Bones festes!

En col·laboració amb
Càritas
Un NO per a ningú.

Netejant, posem tots els sentits
www.lunet.es . 902 010 977 . comercial@lunet.es

Girona

Nou Centre d'Orientació Familiar

El bisbe Francesc Pardo defineix el projecte com una Obra de Misericòrdia

Víctor Gay
Girona

Fa un any que des de la Delegació episcopal de Pastoral Familiar de Girona es va presentar el projecte d'un Centre d'Orientació Familiar, com una iniciativa que pretenia donar resposta a problemes de caràcter humà, psicològic, moral, afectiu i relacional que pateixen moltes persones i famílies residents a la diòcesi. Durant els darrers mesos s'ha treballat per estructurar el Servei amb el corresponent equip humà, íntegrament format per voluntaris, així com per organitzar l'atenció als futurs usuaris.

Superada aquesta etapa, s'ha presentat en el decurs d'un acte celebrat al Casal Bisbe Cartaça, i que presidí Mons. Francesc Pardo, el nou Servei que operativament ho farà amb l'acrònim SOC.

Una reflexió d'Antoni Puigverd

En l'acte de presentació del SOC es va convidar l'escriptor gironí Antoni Puigverd a compartir una reflexió que va titular *L'amor no és clínex*, a partir d'una realitat global emmarcada en la frase «mai més serem a casa», és a dir, aquesta constatació de la mobilitat i la projecció de les persones que, per raó de feina o de turisme, conviuen en uns horitzons diferents dels de generacions anteriors. Unes situacions que han provocat fenòmens com el consumisme, el domini de les noves tecnologies, si bé no hi ha cap cosmovisió que doni un veritable sentit a la humanitat.

L'individualisme creixent a la nostra societat, malgrat millores en els sistemes educatius, evidencien el fracàs de l'humanisme. Es constata que l'accés a la cultura no ens ha fet millors. Vivim en una societat pendent de les que Puigverd definí com a «audiències», ja siguin als mitjans de comunicació que se centren a generar emocions, com en qualsevol actitud i acció de les persones públiques. «Tot ha d'emocionar», va dir Puigverd.

En aquesta realitat, «l'amor no és més que una visió econòmica de la societat». S'han perdut i s'han de recuperar actituds com les defensades pels avantpassats, com ara «estar-se de» segons quines coses i d'aquesta manera saber viure l'amor en parella envoltat d'afecte, més enllà d'unes relacions epidèmiques.

És el missatge cristià el que, en contrast amb aquesta realitat social dominant, ens ofereix esperança de futur i com un signe d'aquesta esperança va dir que les actuacions del COF de ben segur estaran sempre presidides per l'amor.

El COF, una Obra de Misericòrdia

Hores abans de l'inici formal de l'Any Jubilar de la Misericòrdia, el bisbe Francesc, en presentar el Centre d'Orientació Familiar, el definí, precisament, com una obra de misericòrdia. En el COF sempre es trobarà una porta

Una família feliç és un gran bé per a la societat.

Moment de l'acte de presentació, amb la reflexió d'Antoni Puigverd.

oberta, una persona, o més d'una, que escolti, acompanyi, atengui i tracti d'ajudar i solucionar el problema plantejat ja sigui a nivell personal o de parella, per tot plegat en donava gràcies a Déu i tots els que han fet possible aquest servei diocesà.

El grup de persones, una trentena que inicialment integren el Servei, portaran a terme accions preventives i formatives, altres d'orientació i assessorament i en un tercer punt s'oferirà acolliment, assistència i seguiment.

S'ha establert un telèfon de contacte: 618 601 712, un horari d'atenció al mateix Casal Bisbe Cartaça i, per damunt de tot, es garanteix una total confidencialitat als usuaris. Tots els serveis són gratuïts si bé s'accepten donatius per ajudar al manteniment del Servei.

Misericòrdia en obres

Donar menjar a qui té fam

Al Parenostre, diem: «El nostre pa de cada dia, doneu-nos, Senyor, el dia d'avui.» Fixem-nos que utilitzem el plural: «doneu-nos.» Això vol dir que tots els homes i dones, grans i petits, han de tenir el pa (com a expressió de menjar) cada dia.

I, malgrat aquesta oració, que tan sovint repetim els cristians, hi ha encara moltes persones al món que pateixen fam. Segons la FAO, dels més de 7 mil milions de persones que habiten el planeta, gairebé mil milions estan en situació de greu precarietat alimentària, diguem-ne malnutrició, desnutrició, o com vulguem, és a dir, que pateixen fam.

Tot i que hi ha prou recursos agroalimentaris per abastir tots els habitants. Es produeixen més de 5 mil milions de tones d'aliments l'any, és a dir, uns 700 quilos per persona i any, volum més que suficient per cobrir les necessitats alimentàries

de cadascú. Però la mala distribució, el preu dels aliments i la insuficiència de recursos econòmics per part de moltes persones, fan que encara hi hagi fam arreu del món. Àdhuc a casa nostra, on es calcula que, a Catalunya, unes 250.000 persones —incloent-hi una quantitat gran d'infants— estan qualificades pels serveis socials dels ajuntaments i d'altres institucions com a necessitades d'ajut alimentari.

Les accions de Càritas, de Creu Roja i dels Bancs dels Aliments, entre altres, comptant amb la participació de les institucions públiques i amb la generosa col·laboració de la ciutadania, com ara en el recent Gran Recapte d'Aliments, contribueixen a pal·liar aquest problema. Però no és suficient.

Per això, per als cristians, el mandat de Jesús (Lluc, 3,11) «Qui tingui menjar que en doni al qui no en té» és molt important. Fem-ho cada dia.

Eduard Arruga i Valeri

President de la Fundació Banc dels Aliments de Barcelona

Catalunya davant del repte dels refugiats

Àngel Miret
Coordina-
dor del Co-
mitè per a
l'acollida de
les persones
refugiades a
Catalunya

Hi haurà una sola llei, un mateix dret, tant per a vosaltres com per a l'estranger que sojorna entre vosaltres (Nombres 15,16).

L'arribada a Catalunya de persones refugiades procedents de països que pateixen conflictes bèl·lics, especialment de Síria i d'Ucraïna, però també d'Eritrea, l'Afganistan, l'Iraq, el Iemen, Mali i tants d'altres, m'indueix a constatar algunes evidències, de les quals en resalto tres:

1. L'impacte dels mitjans de comunicació i de com els seus missatges influeixen en les percepcions socials sobre la realitat: sovint pot semblar que només existeix allò que es publica a les capçaleres dels diaris i en els informatius radiats o televisats. Tots dos conflictes fa anys que s'estan desenvolupant amb cruïsa, una immensa barbàrie i milions de persones que es veuen forçades a deixar casa seva davant del risc de ser perseguides per motius d'ètnia, religió, nacionalitat, opinions polítiques, pertinença a un grup social, gènere o orientació sexual. Però només s'ha produït una forta reacció política i social quan algunes imatges se'ns han fet ja insuportables i ens han interpel·lat la consciència.

Les persones refugiades fugen d'aquells estats on s'ha esvaït allò que és fonamental per garantir la qualitat vital i psicològica d'un ésser humà: la seguretat que la vida té un valor essencial per a tota la societat. Quan aquest principi es vulnera, les persones afectades han de trobar en la resta d'estats del món aixopluc i ajut per refer la seva vida. És un deure

per a qualsevol estat i un dret de tota persona pel sol fet de ser-ho. I així ho reconeixen els tractats internacionals subscrits pels estats democràtics.

Actualment hi ha al món més de seixanta milions de persones refugiades, un nombre equivalent al conjunt de la població francesa i la majoria d'elles estan acollides en estats molt més pobres que qualsevol dels que formen la Unió Europea: Jordània, el Líban, Egipte, el Sudan, Nigèria...

A Espanya i a Catalunya arribaran —aquestes són les previsions actuals de la Unió Europea i de l'Estat— uns contingents molt petits. Davant de milions de refugiats, unes poques desenes de milers a Europa, i d'aquests uns dinou mil a Espanya. Poca cosa davant de l'allau de refugiats. Una «solidaritat» ben minsa.

Procés d'incorporació

2. La immigració econòmica, tan dura com la del refugi i molt més nombrosa, la tenim incorporada en la nostra normalitat sociològica. Vegem-ho:

La immigració econòmica, tan dura com la del refugi i molt més nombrosa, la tenim incorporada en la nostra normalitat sociològica

l'any 2014 van arribar a Catalunya 117.000 estrangers, i el seu procés d'incorporació s'ha anat resolent, amb més o menys èxit, però en qualsevol cas sense majors tensions. Ara, amb una previsió d'acollida a Catalunya d'entre 3.000 i 5.000 refugiats, hi ha hagut una mobilització social extraordinària i un seguiment mediàtic exhaustiu.

3. A Catalunya hi viuen milers de persones en risc d'exclusió i amb una alta vulnerabilitat social. Només a Barcelona, més de 800 persones dormen als carrers i dotzenes de milers arreu del país estan aturades i amb greus dificultats econòmiques. Cal dir a les persones de bona voluntat que s'han adreçat als ajuntaments, a les entitats socials o a la Generalitat oferint la seva col·laboració desinteressada, que ja hi ha avui a Catalunya centenars de refugiats, alguns d'ells en situació econòmica i social ben precària, i milers de persones (immigrants, autòctones...) que requereixen d'aquesta solidaritat. Existeixen a casa nostra moltes entitats que agrairan aquesta col·laboració sigui econòmica o en termes de prestacions personals i de voluntariat.

La recerca del bé comú tan individual com col·lectiu ens empeny, per raons de justícia, a ser al costat de totes les persones que pateixen. Tot i que l'expressió «bé comú» és poc habitual en la modernitat, el retorn dels refugiats a les nostres societats la situa novament en el centre del debat.

Promoure l'educació en el lleure als campaments de refugiats saharauis

Redacció / Figueres

Un grup de joves de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Pere de Figueres ha estat aquests dies als camps de refugiats saharauis per formar joves del campament de Smara com a monitors i monitores de lleure.

La iniciativa forma part del projecte «Junts pel lleure», que vol potenciar l'intercanvi cultural, lúdic i social entre els campaments de refugiats saharauis de Smara i l'agrupament. L'objectiu final és que els mateixos joves del campament puguin organitzar les seves pròpies activitats de lleure amb continuïtat. Un altre dels

objectius és sensibilitzar la població catalana sobre la situació del poble saharauí. Per això, s'ha enregistrat un vídeo i s'ha elaborat un documental per fer conscienciació sobre aquesta situació al nostre país.

«Junts pel lleure» l'impulsa el grup de Truc 2 de l'agrupament, format per nou nois i noies d'entre 17 i 19 anys i tres adults voluntaris. Entre els joves del grup, hi ha en Hali, originari del campament de Smara, fet que ha despertat l'interès del grup per la realitat dels campaments saharauis.

El projecte és una iniciativa de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Pere de Figueres, que forma part de Mi-

nyons Escoltes i Guies de Catalunya. Compta amb el suport de l'Ajuntament de Figueres i La Cate de Figueres i la col·laboració de la productora Nao Cinematogràfica. «Junts pel lleure» va rebre el desembre passat el segon Premi Jove, proposat de la Federació d'Ateneus de Catalunya.

En Hali, membre del grup de Truc de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Pere, és originari del campament de refugiats saharauis de Smara. Fa anys que té una beca d'estudis i viu amb una família d'acollida catalana, però els períodes de vacances els va a passar al campament. La seva presència al grup sempre ha despertat un in-

terès per la cultura saharauí. Amb les experiències sobre les seves estades s'ha pogut anar fent un seguiment de la realitat dels campaments.

Per explicar la situació de conflicte polític que pateix el poble saharauí, en Hali va compartir la seva experiència com a jove procedent dels campaments. Anteriorment, hi havia intentat crear alguna activitat de lleure amb un grup de persones de la seva edat que també vivien als assentaments. Tanmateix, cap dels intents realitzats va arribar a bon port. Segons en Hali, la manca d'experiència i de formació en el lleure dels i les joves va ser-ne el motiu.

Va ser en aquest punt on el grup de Truc va trobar una motivació comuna per fer un projecte que ajudés els nois i les noies dels campaments a construir la seva pròpia activitat de lleure.

Celebrada la Jornada Ciutats per la vida-Ciutats contra la pena de mort

Organitzada per la Comunitat de Sant'Egidio, més dues mil ciutats s'hi han adherit

Jaume Castro
Responsable de la Comunitat de Sant'Egidio de Barcelona

«Els joves sou el futur. Vosaltres teniu somnis, jo malsons com a

conseqüència del meu passat delictiu i nou anys al corredor de la mort. Aproveu l'educació i sigueu solidaris amb els més pobres per fer un món millor.» Són paraules que sorgeixen de l'abisme de dolor que ha envoltat Shusha Graham, però que miren el futur amb l'esperança de qui s'ha convençut que «només el bé pot aturar l'espiral de la violència».

El seu testimoni ha commogut milers de joves que l'han sentit amb motiu de la Jornada internacional Ciutats per la vida-Ciutats contra la pena de mort. Se celebra cada 30 de novembre per iniciativa de la Comunitat de Sant'Egidio, recordant l'aniversari de la primera abolició per llei de la pena de mort per part d'un estat europeu, el gran ducat de Toscana, el 1786.

És una iniciativa que en els darrers anys ha reunit administracions locals i societat civil d'arreu del món, unides en aquesta batalla de civilitat i per la vida. Aquest any, 2.031 ciutats del món s'han adherit a Ciutats per la vida i s'han il·luminat contemporàniament monuments significatius com el Colosseu de Roma per dir «no a la pena de mort». La ciutat de Barcelona va il·luminar la façana de l'Ajuntament. També ho van fer ciutats com Madrid, Sabadell, Manresa o Santa Coloma de Gramenet amb actes per l'abolició de la pena de mort.

Barcelona és una ciutat per la vida que ha viscut grans manifestacions per l'abolició de la pena capital. El 27 d'agost del 1911 més de 7.000 persones es manifestaven a la plaça Catalunya per demanar al govern l'abolició de la pena de mort. No era fàcil expressar-se en aquest sentit. Dos anys abans, el 10 d'octubre del 1909, un article de Joan Maragall a *La Veu de Catalunya*, on demanava la clemència davant de la possible execució de Francesc Ferrer i Guàrdia, acusat dels fets de la Setmana Tràgica, va ser censurat. L'article, titulat *La ciutat del perdó*, no es va publicar fins vint anys després.

Força de bé

En el món avui només un de cada deu països executa sentències capitals. S'estan fent passes importants i veiem amb esperança el final de la pena de mort. Recentment ciutats com París han estat colpejades per la violència terrorista i és significatiu subratllar que les ciutats són «ciutats per la vida». La por i el «clima» que alguns han qualificat de «guerra» genera un llenguatge i algunes reaccions que provoquen una disminució del valor de la vida i del respecte de la dignitat de la persona. Enmig de la incertesa i

la por és més fàcil justificar una acció o una reacció violenta. Molts acaben pensant que per frenar la violència cal utilitzar una violència equivalent o fins i tot més gran. La jornada Ciutats per la vida-Ciutats contra la pena de mort és una ocasió per manifestar amb claredat que no hi ha justícia sense vida.

Els darrers mesos es barregen les llums i les ombres en la lluita contra la pena de mort. Mentre que el nombre d'execucions ha disminuït, el nombre de condemnes ha augmentat. Països com Egipte, Nigèria o el Pakistan han utilitzat la pena de mort com a resposta a les amenaces (reals o perceptibles com a tals) que el terrorisme, la criminalitat o la inestabilitat interna posa a la seguretat de l'estat i a la seguretat pública. Per exemple, al Pakistan, s'ha

S'estan fent passes importants i veiem amb esperança el final de la pena de mort

revocat la moratòria de les execucions de civils sobre la pista del terrible atac a l'escola de Peshawar (feia sis anys que es mantenia).

Nosaltres creiem que la violència, el mal, es pot vèncer només amb el bé, i avui la lluita contra la pena de mort ha esdevingut una força de bé, una clara afirmació del valor de la vida. Així es va

expressar el papa Francesc en l'històric discurs que va fer al Congrés dels Estats Units, on demanava l'abolició de la pena de mort. «Estem cansats de sentir parlar de cultura de mort i de pena de mort i és molt significatiu que les ciutats del món es manifestin a favor de la vida», va afirmar Marco Impagliazzo, president de la Comunitat de Sant'Egidio, a l'acte central d'aquesta Jornada a Roma. És una afirmació que neix de la coneixença d'un món sacsejat per la guerra i la violència sobretot envers els més pobres. Moltes vegades, com en el cas de Denis, condemnat al corredor de la mort de Texas, l'amistat és l'únic fil que els sosté: «No tens ni idea del valor que té una de les teves cartes per a mi, ja que a través d'elles rebo la companyia de la teva bella amistat.»

La Fundació Adsis analitza la situació socioeconòmica dels estudiants d'ESO

Redacció / Barcelona

L'estudi *Desigualtat invisible*, elaborat per l'ONG Fundació Adsis, ha analitzat per segona vegada els estudiants d'ESO d'Espanya, que compta amb la participació de prop de 3.000 estudiants, revela que en una classe de trenta estudiants d'ESO, hi ha sis alumnes que presenten mancances econòmiques severes, fet que els condicionarà el futur educatiu. Es tracta d'adolescents que viuen en famílies amb dificultats per pagar imprevistos (82%), que no gaudeix de vacances (82%), que passen fred a casa a l'hivern (77%) i que no

mengen carn o peix almenys tres vegades per setmana (69%). L'augment respecte del 2013 d'adolescents amb mancances econòmiques severes s'ha incrementat en un 2,6%. La Fundació Adsis és una entitat sense ànim de lucre que des de fa quaranta-nou anys treballa perquè els joves en risc d'exclusió social trobin oportunitats per desenvolupar-se personalment i professionalment, i proporcionen l'acompanyament, els recursos i les eines que necessiten perquè puguin superar el fracàs escolar i l'atur.

Desigualtat invisible, que té com a objectiu conèixer la situació d'una de

les generacions més afectada per la crisi per poder atendre millor les seves necessitats, així com sensibilitzar la societat sobre la manca de suport que pateixen, s'enfoca fonamentalment a mostrar les desigualtats que hi ha entre els adolescents en risc d'exclusió social i la resta d'adolescents.

«Aquestes dades mostren que les desigualtats existents entre els adolescents marcaran el seu futur educatiu i que, per tant, els adolescents més vulnerables comptaran amb menys oportunitats i més dificultats que la resta», explica Carlos Melgar, director general de la Fundació Adsis.

Monestir de Poblet, referent cultural i espiritual

Un projecte de gran magnitud preveu rellançar la importància del cenobi

Joan Boronat
Poblet

En el marc del projecte Cosmos, un programa cultural, social i mediambiental que pretén situar el monestir de Poblet al món actual, tot preservant els seus orígens i essència, s'ha presentat un projecte de gran magnitud, amb la implicació de moltes institucions, per diversificar l'oferta cultural del cenobi i incrementar-ne el nombre de visites.

Amb aquesta iniciativa es vol projectar definitivament el recinte com a centre turístic, cultural i espiritual a dins i a fora de Catalunya.

La Diputació de Tarragona dóna suport econòmic i ha redactat el projecte de rehabilitació dels antics magatzems que acolliran un Centre de Visitants, a l'entrada del monestir, i la museïtzació de dos grans espais de l'interior: la sala del Dormitori dels Conversos i la de l'Abat Copons.

Es preveu que els treballs del Centre de Visitants o Centre d'Interpretació i la nova museïtzació es posin en marxa l'any vinent i quedin enllestits en un període de quatre o cinc anys, els quals tenen un cost superior als 710.000 euros, finançats per l'Ajuntament de Vimbodí i Poblet (beneficiari de la subvenció per a desenvolupament de plans de foment territorial de turisme de la Generalitat), la Diputació de Tarragona, el mateix monestir i altres entitats.

A l'acte de presentació del projecte, que es va dur a terme al palau de la Diputació de Tarragona, Josep Poblet, president de l'ens, va destacar «la dimensió històrica, arquitectònica, cultural, simbòlica i espiritual del monestir de Poblet», Patrimoni Mundial des del 1991 i referent de primer ordre a escala internacional. El cenobi és també un indret imprescindible en el coneixement de la història, la cultura i l'espiritualitat del territori de l'antiga Corona d'Aragó i, en conseqüència, «un motiu més per plantejar la necessitat d'oferir un servei millor a tots els visitants».

Centre de Visitants i Museu

El P. Josep Alegre, abat de Poblet, recordava que el monestir «fa 75 anys era un munt de runes» i que l'habilitació dels magatzems «és un pas més per a la projecció a la societat dels valors que conrea la vida monàstica». Es tracta d'un local de 617 m² «que tindrà tres espais diferenciats», segons explica el P. Lluç Torcal, prior del monestir. La visita començarà en una sala de recepció dels visitants per proporcionar una visió general del cenobi i el seu enclavament.

En un segon àmbit es podrà visionar en pantalla, des d'una graderia, les imatges d'un audiovisual «per a la reflexió», mentre que en una tercera sala s'oferirà en els 360 graus

Monestir de Poblet

Imatge virtual del Centre d'Interpretació.

Presentació del projecte. / Joan Boronat

Edifici que serà rehabilitat per a Centre de Visitants. / Monestir de Poblet

una visió virtual del tot el conjunt monàstic «per donar les claus del que representa Poblet en la cultura catalana en una comunitat monàstica i la simbologia que hi ha darrere de les construccions», subratlla el prior. Serà com tast de la vida monàstica, abans de girar la visita.

Posteriorment, és previst d'executar el disseny d'un jardí bíblic, que estaria situat en un solar en desús que hi ha a tocar del futur Centre d'Interpretació; recrearà diferents escenaris de passatges bàsics d'inspiració bíblica a través de les plantes.

Pel que fa a la renovació del Museu de Poblet, té com a objectiu millorar i ampliar-ne els continguts i espais actuals. El projecte preveu adequar i museïtzar dues de les seves sales: el Dormitori de Conversos i la sala de l'Abat Copons. Això comporta millorar i modernitzar l'exposició de les obres d'art i alhora dotar-les d'un discurs explicatiu que en permeti la comprensió. En l'actualitat el monestir disposa de fons no exposats per manca d'espai adient, de gran qualitat artística i amb peces d'art sagrat des del segle IV fins a l'època moderna: romàniques, gòtiques i barroques.

Aquest ambiciós projecte significa també una decidida aposta turística i l'objectiu es superar, amb escreix, els 130.000 visitants anuals per assolir la xifra de 300.000 visitants, però sense passar aquest topall «per garantir una visita còmoda i de qualitat».

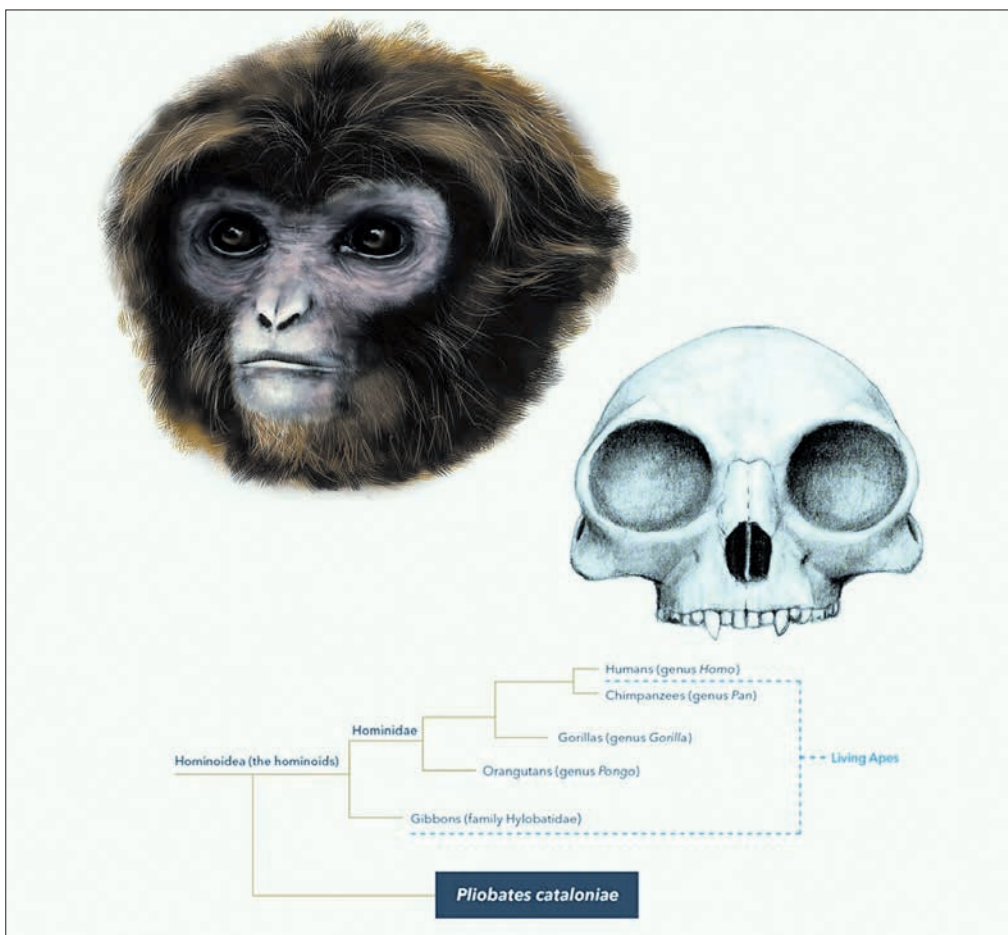
Tant el president de la Diputació, Josep Poblet, com l'alcalde de Vimbodí, Joan Güell, van posar de manifest que l'augment de visites al recinte repercutirà positivament en l'economia de la comarca, no només a l'àrea d'influència més propera, sinó també en el conjunt de la demarcació de Tarragona i del país.

Actualitats científiques

Què podem dir de la «Laia»?

Suposo que la major part dels nostres lectors ja deuen haver endevinat de què va. Tots els diaris n'han parlat. Es tracta d'un fòssil trobat a l'abocador de Can Mata d'Hostalets de Pierola l'any 2011, però que fins ara, al cap de quatre anys, no ha estat descrit amb detall. És la revista Science la que ha publicat l'estudi que se n'ha fet. Es tracta d'un conjunt d'ossos molt malmesos, que formen un total de 70 fragments, pertanyents a una espècie de simi, i és ara que s'han recompost amb tot el rigor científic. Segons sembla, corresponen a un individu de sexe femení d'uns 80 centímetres d'alçada i 5 quilos de pes, que va viure a la nostra terra ara fa uns 11,6 milions d'anys. Com veieu, es tracta d'una mona més aviat petitona.

El fet de ser femella ha fet que se li donés el nom de «Laia» per designar-la familiarment. (Com també es donà el nom de «Lucy» a l'*Australopithecus afarensis* femení trobat a Etiòpia el 1974). Però el nom científic que s'ha triat és el de *Pliobates cataloniae*, que s'ha fet

unint dos noms de gèneres ja existents de simis fòssils, *Pliopithecus* i *Hylobates*, perquè tenen característiques un xic semblants a les d'ells, amb l'afegit de *cataloniae*, que vol dir de Catalunya.

I què en podem dir, de la «Laia»? Que és un simi molt peculiar. D'una banda, s'assembla als actuals gibbons (simis del sud-est asiàtic que viuen pels arbres) i de l'altra té trets que recorden els grans simis. Això segon ha fet dir a alguns que seria una avantpassada nostra. Creiem que és molt aventurada aquesta afirmació. Podia estar emparentada amb l'últim avantpassat comú a gibbons i grans simis, però això només és una hipòtesi i més aviat es pot pensar que pertanyia a un llinatge que es va extingir sense descendència. Què hi diuen els experts? A l'article de Science els autors diuen: «La combinació de trets del *Pliobates* garanteix un debat científic sobre quin és el seu lloc a la família dels simis.» I acabem amb aquestes paraules perquè nosaltres no ens veiem capaçs de dir-hi res més.

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Tradicions remeieres

El llorer és un contraverí

El llor, o llorer (llat., *Laurus nobilis*) és un arbust molt comú arreu d'Europa. Al bosquet del «Desert de Sarrià» (on hi somnàrem els caputxins des del 1578 fins a l'exclaustració del 1835) hi havia alguns llores notablement frondosos i de fulles oloroses molt remeieres amb propietats diürètiques i sudorífiques. El llorer s'empra en gastronomia no només per aromatitzar els guisats i les conserves, sinó també com a tònic estomacal i contraverí. Les olivetes del llorer baguer, passades pel morter fan un oli molt eficaç per a les fregues a contrapell en els dolors reumàtics i, sobretot, per guarir el mal d'orella. Aquesta planta és esmentada en la medicina pràctica del cèlebre formulari Astier, on es presenta el llorer com un poderós diürètic i, també, en el de Bouchardat, on hi trobem una fórmula per fer una pomada de llorer amb llard de porc per guarir els dolors reumàtics, ja que dels fruits —«olives»— del llorer se'n treu una mena de mantega que s'usa en les untures contra la paràlisi i els dolors de caràcter reumàtic.

El frares caputxins han usat amb eficàcia el llorer com a contraverí i també en remeis de gran acceptació popular com, per exemple, aquesta recepta per netejar les ferides i ulceracions que fou elaborada pels caputxins del convent barceloní de Santa Madrona (situat on ara hi ha la plaça Reial) on hi havia, fins a l'any 1835, una famosa farmàcia conventual que rivalitzà amb les del gremi de la Ciutat. Sobre el llorer escriviren els frares que

és un «árbol bien conocido, que produce unos frutillos negros que se recogen para el uso de las boticas. Sus hojas son excelentes para los condimentos, y en infusión son utilísimas para lavar las llagas, en las enfermedades nerviosas. El aceite extraído de sus bayas sirve para curar las úlceras

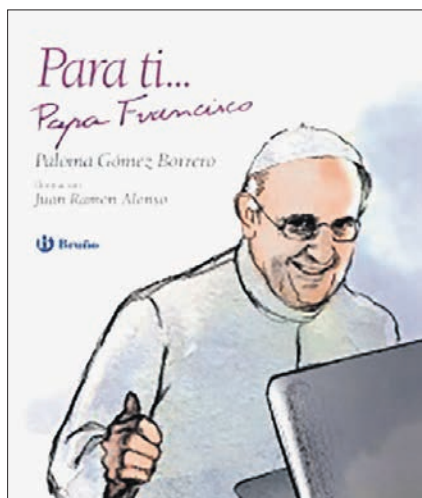
Fra Valentí Serra
de Manresa
Arxiver dels caputxins

malignas y es un excitante para la piel. Con las hojas frescas también se prepara una pomada para curar las ulceraciones, y para las obstrucciones del hígado es buena la corteza del laurel bebida con vino. Las hojas tiernas de laurel, machacadas, son excelentes contra las mordeduras de animales venenosos» (T.A., Recetario, s. f.).

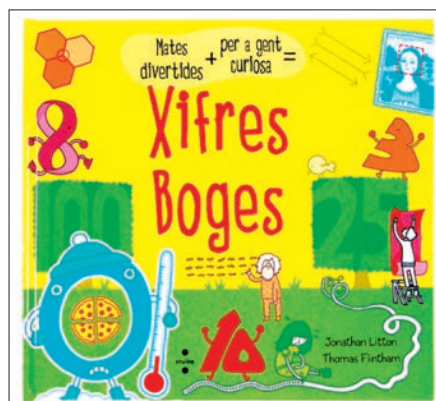
Els frares caputxins mostraren un especial interès en el conreu del llorer i afirmaren que és una planta que no necessita massa atenció hortícola, però que cal sembrar-lo durant el mes de març en una terra ben purgada i femada tot «posant quatre olivas en un clot de fondo de un peu, y al cap del any se pot trasplantar. Ama la bona terra ben purgada y plena de sals. Cada oliva se posa a la distància de quatre dits. Com que las olivas del llor tardan molt a esclatar, será bo posar-las antes en remull, fins que sian ben infladas [...] L'oli del llorer és molt bo pel dolor d'orelles» (BHC, *Lo jardiner florista*, II-117). D'aquest oli de llorer en parlà de manera molt elogiosa l'any 1592 el cèlebre estudiós de la farmàcia, fra Antoni Castell, monjo de Montserrat, qui manifestà que era molt útil per als apotecaris: «*El olio laurino es tan barato que por esto no se sophistica por la gran abundancia que hay de bayas. Este olio, como muchos otros, no se deve preparar si no es al tiempo de la necesidad*» (*Theórica y práctica de boticarios*, ff. 249-250). A l'article vinent us parlaré, si Déu vol, de les propietats remeieres de la planta anomenada *caputxina*.

PALOMA GÓMEZ BORRERO (text) i JUAN RAMÓN ALONSO (il·lustracions)
Para ti... Papa Francisco
Bruño, 2015, 32 pàg.

La famosa periodista Paloma Gómez Borrero explica als infants la vida del papa Francesc, des de la seva infància a l'Argentina fins als seus viatges com a Pontífex de l'Església catòlica, passant per la decisió de fer-se sacerdot o l'ingrés a la Companyia de Jesús. Un relat ple de tendresa que recull cites del Sant Pare de gran força i emotivitat.

JONATHAN LITTON (text) i THOMAS FLINTHAM (il·lustracions)
Xifres boges
Cruïlla, 2015, 16 pàg.

Per què els trèvols de quatre fulles són tan difícils de trobar? Com és de gran, l'infinit? Per què tenen aquesta forma tan singular els ruscos d'abelles? Aquest llibre explica que les matemàtiques formen part de la nostra vida. Una amena introducció al món de les matemàtiques, amb desplegable, solapes i rodetes, i també experiments per fer.

BEATRICE ALEMAGNA (text i il·lustracions)
El meravellós peludiu-renudiu-xiquitiu
Combel, 2015, 42 pàg.

La petita Eddie ha sentit la seva germana gran que deia «aniversari mare peludiu-renudiu-xiquitiu» i decideix que ella també ha de trobar un regal per a la mare. En el seu recorregut per la ciutat, cada botiguer li donarà un petit objecte, però cap d'ells és el regal meravellós que està buscant. El trobarà? Una faula que ens demostra que qui cerca, acaba trobant.

JOHN NEWMAN
Mimi
Viena, 2015, 188 pàg.

La mare de la Mimi va morir en un accident. I a casa seva res no és igual: el pare es passa el dia al sofà, trist i sense afaitar; la Sally es vesteix de gòtica, en Connor no deixa dormir els veïns perquè toca la bateria fins a ben tard i fa mesos que ningú no treu la Bengala a passejar. La Mimi no està disposada a rendir-se, ni a deixar que ningú ho faci.

EQUIP DE PASTORAL (text) i GUSTAVO J. DAGUERRE (il·lustracions)
El Señor nos habla. Catequesis de Confirmación 1
Familia de Jesús, 2015, 160 pàg.

Aquest llibre s'adreça als infants que es preparen per rebre el sagrament de la Confirmació, als 12 anys aproximadament. Compta amb nombrosos recursos educatius que ajuden al creixement dels joves. Així mateix, és un quadern espiritual adaptat al nostre temps i a les noves tecnologies. Inclou textos de la Bíblia, biografies, paràboles i activitats diverses.

DAVID NEL·LO (text) i LAURA PÉREZ GRANEL (il·lustracions)
La nova vida del senyor Rutin
Edebé, 2015, 148 pàg.

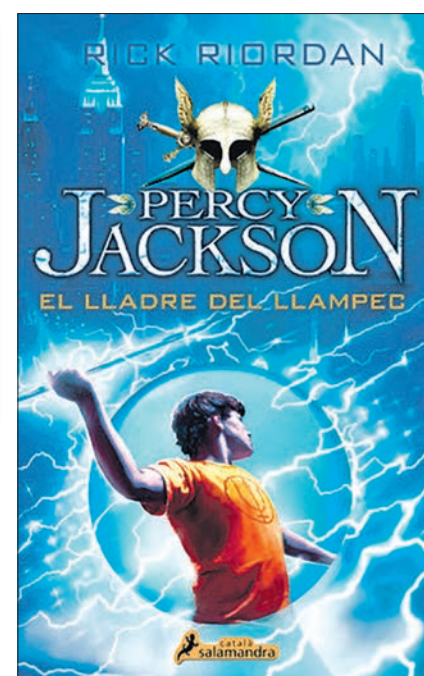
El senyor Rutin portava una vida tranquil·la a la seva ciutat natal de Visby, a l'illa sueca de Gotland. Treballava de recepcionista en un hotel, estava casat i tenia dos bessons. Però un bon dia va adonar-se que alguna cosa no rutllava. «M'avorreixo», es va dir, i aleshores va decidir que li convenia un canvi, que li proporcionaria una nova vida.

ÀLEX TOVAR (text) i ÀFRICA FANLO (il·lustracions)
Funàmbulus
Petit Fragmenta, 2015, 40 pàg.

Aquest conte parla sobre l'art de viure en equilibri. Una aventura per caminar, vèncer pors, ser lliure, somiar, superar proves i trobar un destí ple d'amics. Només cal estirar un fil... Els àlbums il·lustrats de Petit Fragmenta volen acompanyar els pares i els educadors en el conreu de la saviesa, la interioritat i la qualitat humana en els més petits.

RICK RIORDAN
El lladre del llampec
Salamandra, 2015, 378 pàg.

Què passaria si un dia descobrissis que, en realitat, ets fill d'un déu grec i has de complir una missió secreta? Doncs això és el que li passa a Percy Jackson, que a partir d'aquell moment es disposa a viure les aventures més emocionants de la seva vida. En aquest volum, el noi haurà d'esbrinar, amb els seus amics Grover i Annabeth, qui ha robat el llampec de Zeus.

Crítica literària

Pels camins de la poesia

Se'ns acut que un dels primers mèrits del llibre a què ens referim de Mn. Joan Carreres és el d'haver afrontat la preparació d'una mostra d'un gènere, el de la selecció de textos-antologies, crestomaties, etc., — del qual se n'han publicat sortosament un gran nombre, pel que fa a la literatura catalana— com ell mateix en dona la prova, oferint-ne una llista de 29 obres que, si hi sumem aquesta que ara és objecte de la nostra atenció, fan un nombre de 30. I el disseny de la portada reproduceix una colla d'aquestes edicions que es conserven a la seva biblioteca personal, la de qui és rector de Tossa, doctor en filosofia i lletres i periodista, professor de la Facultat de Teologia de Catalunya, autor prolífic i màxim especialista en el tema Verdaguier.

D'altra banda, per la seva pròpia natura, aquest gènere de llibres no deixarà de créixer, perquè, a mesura que avança el temps, hi va havent cultivadors nous de la literatura en general.

També per aquest motiu, a mi també m'agrada que en el present recull, de cada autor només s'hi hagi posat una poesia, i, per tant, això no afectarà la preferència amb què el compilador contempli cada autor. És qüestió d'anar continuant i posant al dia, però no de

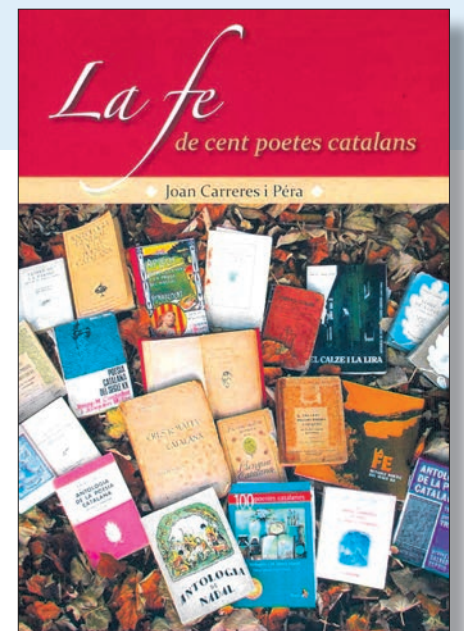
JOAN CARRERES I PÉRA
La fe de cent poetes catalans
QP Print, 2014, 258 pàg.

rectificar res ni ningú.

I podrà succeir que la decisió personal de recuperar-ne algun o el suggeriment d'especialistes, amics o lectors per introduir-hi noms que hi podrien ser o que vindran, tal vegada doni ocasió a preparar un volum nou en el qual hi podran entrar els més recents i alguns per als quals no hi va haver lloc en els anteriors. Qui sap si això es podria donar amb algun poeta dels històrics que tal vegada hagi tingut una presència rellevant en la vida pública, com Ventura Gassol —*el de Les Tombes flamejants o La Dolorosa*—, del qual se'ns permetrà que recordem que en les operacions de salvament en l'ensulsiada del 36 li va tocar de realitzar operacions per salvar la vida de poetes de qualitat reconeguda. O pensem també en algun altre contemporani d'aquella època, com Joan Alavedra amb la lletra del Pessebre, musicada per Pau Casals. I sempre hi ha una circumstància nova que dona

ocasió a deixar constància d'algun altre nom, com el fet d'haver rebut la Creu de Sant Jordi el canonge Josep M. Aragonès Rebolgar, ara a Torrelavit. O alguns més que són geogràficament lluny, com poetes de l'Alguer, o alguns que han estat la major part de la seva vida voltant per Europa com Joan Baptista Torelló, o que, companys d'aquí, feliçment vivents, ara són al continent americà, com Francesc Faus al Brasil, igual que Pere Casaldàliga, que ja s'hi troba, gratament, al llibre, tots els quals em resultà fàcil esmentar, perquè en aquests dies, he hagut de parlar d'ells per altres motius. I tard o d'hora hi serà també Osvald Cardona, a qui, en arribar al Cel, Mn. Cinto haurà acollit com un deixeble verdaguierà, i molts el tenim com a mestre de traductors.

Un altre dels mèrits del llibre són els concisos estudis biogràfics i literaris amb què es resumeixen la vida i els treballs de cada un dels autors de les poesies del llibre, allò que alguns ara

en dirien el *background* de les persones i de les idees, els antecedents i els àmbits en què s'han mogut o es mouen encara. I tot això, juntament amb unes ordenades consideracions sobre temes generals, fa del llibre també una part ben útil d'un petit tractat de literatura nostrada.

Ferran Blasi Birbe
Capellà i escriptor

Crítica cinematogràfica

Un mediador entre la guerra freda i la veritat de les persones

EL PUENTE DE LOS ESPÍAS

DIRECTOR: Steven Spielberg.

INTÈRPRETS: Tom Hanks, Eve Hewson, Amy Ryan, Alan Alda, entre altres.

MÚSICA: John Williams, Thomas Newman / Children of 13.

GÈNERE: drama, thriller.

141 minuts.

Estats Units, 2015.

Un dels grans narradors i productors d'històries del cinema ens ofereix en aquesta ocasió un exemple sobre un «ésser humà ferm» que va aconseguir mantenir la integritat enmig de les pressions dels sistemes militars i d'espionatge a finals dels anys cinquanta en plena guerra freda. Explorant més el drama humà que el context sociopolític ens mostra com, fins i tot en el temps dels enemics, hi resten les persones i, enmig de la violència, sempre es pot obrir una escletxa per a la bondat.

Spielberg ens ofereix dins de les seves pel·lícules basades en la vida real com *La llista de Schindler* (1993), *Amistad* (1997), *Múnich* (2005) o *Lincoln* (2012) aquest homenatge a l'advocat-negociador James B. Donovan. Es tracta de la història de la seva actuació

habitualment ens té acostumats el director. Les actuacions de Tom Hanks com a l'advocat Donovan i de Mark Rylance com

durant la guerra freda (1957) quan va haver de defensar Rudolf Abel, un espia soviètic, que era portat a judici sota l'amenaça de la pena capital. Títulat per aquesta defensa de comunista, va veure amenaçada tant la seva persona com la seva família però la seva integritat el va fer mediador en un intercanvi arriscat de presoners entre els EUA, l'URSS i la RD Alemanya.

El guió dels germans Coen i de Matt Charman porta el segell dels primers i s'apropa a l'estil del cinema negre i dels dilemes morals. L'actualitat del tema té a veure amb el risc que les democràcies perdin, en la lluita contra la violència, el valor de les persones i dels seus drets. La qual cosa fa veure una inclinació més crítica de la que ha-

al presumpte espia soviètic fa creïble un guió que en alguns moments hauria necessitat un tipus de realització menys clàssica. Tots dos mantenen una estranya amistat que procedeix de la coherència i l'autenticitat de les seves decisions i la seva voluntat per tirar-les endavant. Mentre la majoria de secundaris tendeixen a actuar com a membres d'un sistema on cadascú té reservats els seus papers, la contenció narrativa eclosiona en les seqüències finals.

Resulta especialment significativa la recerca de les petites esclotxes, de ponts d'intercanvi, que sorgeixen entre els interessos dels sistemes enfrontats a través del mur de separació. La plataforma del pont o l'esclotxa del mur suposa recuperar el valor de les persones endinsant-se en la lògica de l'equilibri de forces i les aparences per sadollar els interessos.

Sembla que a la vida real, aquest advocat amic de sant Francesc d'Assís, va tenir altres èxits en el seu servei de negociador i que a l'epitafi de la seva sepultura es pot llegir: «Senyor, fes de mi un instrument de la teva pau.» Interessant, doncs, Spielberg, aquesta vegada en aliança amb els Coen i de la mà de Tom Hanks, un trio d'asos que probablement podria haver donat una mica més de si en el cas d'haver-se desviat una mica del que és convencional.

Peio Sánchez
Director del Departament
de Cinema de l'arquebisbat
de Barcelona

Des del carrer

Ramon Felipó, escriptor i advocat

«Les postals són un fidel testimoni de Berga cent anys enrere»

Carme Munté

Aquest 2016 se celebren cent anys de la coronació canònica de la Mare de Déu de Queralt. L'esdeveniment va ser viscut molt intensament per tots els habitants de Berga i sempre recordat posteriorment. Amb aquesta avinentesa, Ramon Felipó, escriptor i advocat, ha publicat un llibre que recull 115 postals de Queralt i Berga editades coincidint amb la coronació.

Què significa el santuari i la Mare de Déu de Queralt per a Berga?

Berga és una ciutat que ha nascut i crescut a redós de la muntanya de Queralt. Històricament els berguedans sempre han mirat cap a Queralt i la tradició catòlica hi està estretament lligada. La Mare de Déu va ser invocada en temps de pestes, malures o durant les diverses guerres civils que assolaren la comarca al segle XIX o XX. A totes les llars catòliques berguedanes, de sempre, hi ha hagut una gran devoció queraltina i nombroses noies porten el nom de Queralt, així com associacions, fundacions, carrers o botigues.

Vostè ha publicat un recull de postals. Quin interès tenen?

Fa cent anys no hi havia com ara *mails*, *whatsapp*, Facebook o Twitter, la gent comprava i enviava postals, se'n feien llibrets en record de fets importants. En aquest recull de fotografies es pot veure com era la imatge abans de ser restaurada a Barcelona. Anava vestida i a la mà li posaven un petit ramet de flors. Quan la van renovar, per la coronació, li van afegir una oreneta, que amb els anys ha esdevingut el símbol del santuari per excel·lència. També es pot veure el santuari queraltí abans del juliol del 1936, quan van ser enderrocats, trinxats i cremats tots els retaules barrocs

de Queralt i de la resta de les esglésies berguedanes: Sant Joan, Sant Francesc, la parroquial de Santa Eulàlia. Les postals són un fidel testimoni de Berga cent anys enrere.

Quina és la importància d'aquesta efemèride?

Per la coronació de l'any 1916, Berga es va transformar, va ser inaugurat un nou enllumenat públic, "la Caixa" hi va obrir la seva oficina nú-

mero 15, van pujar totes les autoritats religioses i civils catalanes, també un ministre de Madrid i fins i tot una infanta d'Espanya, el tenor Vinyes va cantar el solo de l'himne de la coronació. El pare Postius va editar la primera guia de Berga i comarca, el diputat Antoni Sansalvador va publicar el primer llibre de Patum. Durant

anys el poble berguedà ha fet servir la coronació com a referent temporal dels fets històrics locals o nacionals. La força i el record de 1916 fa fet que cada 25 anys Berga commemori la coronació intentant reproduir mimèticament tots els actes que llavors es van fer: la baixada a la parròquia de Berga de la Mare de Déu, els Jocs Florals, o fer una Patum extraordinària.

Pensant-ho millor

Francesc Riu,
salesià
President de la
Fundació Rinaldi

Una família universal

Els darrers mesos s'han manifestat i s'han escrit moltes opinions sobre l'oportunitat i el contingut de la carta encíclica del papa Francesc *Laudato Si*, sobre la cura de la casa de tots.

En general, aquestes opinions han estat positives. Fins i tot científics, i també polítics, que professen religions diferents de la catòlica o no són creients, han admirat la lucidesa i la valentia en què s'ha expressat el Papa. Ha estat evident que el seu pensament sobre les possibles repercussions del canvi climàtic en el conjunt de la natura també s'ha fet present en la Cimera Mundial que s'ha celebrat a París la primera setmana de desembre. Havia de ser així.

A parer meu, un dels paràgrafs d'aquesta carta ens dona la clau d'interpretació dels missatges que el Papa ens ha transmès en la seva Carta. És el 89, en el capítol segon: «Les criatures d'aquest món no poden ser considerades un bé sense amo: "Són vostres, Senyor, que estimeu la vida" (Sv 11,26). Això provoca la convicció que, essent creats pel mateix Pare, tots els éssers de l'univers estem units per llaços invisibles i conformem una espècie de família universal, una sublim comunió que ens mou a un respecte sagrat, afectuós i humil. Vull recordar que "Déu ens ha unit tan estretament al món que ens envolta, que la desertificació del sòl és com una malaltia per a cadascú, i podem lamentar l'extinció d'una espècie com si fos una mutilació" (*Evangelii gaudium* 215).»

Sí, la idea és aquesta: tots els éssers creats, homes i dones inclosos, som obra de Déu Pare, una manifestació expressa del seu amor. Des d'aquest punt de vista, tots formem una mena de família universal en la qual hi ha germans i germanes, i ningú no es pot sentir amo i senyor de res, perquè tots, sense exclusions, estem units als altres amb un sentit de solidaritat que ens mou a sentir com a bé propi allò que és bé de tots. Si això és així, qui justificarà que alguns, més aviat pocs, abusin de tal manera dels béns de la natura com si en fossin amos, de tal manera que els altres, molts més, no se'n puguin beneficiar?

El papa Francesc també ha escrit: «No pot ser real un sentiment d'íntima unió amb els altres éssers de la natura si al mateix temps en el cor no hi ha tendresa, compassió i preocupació pels éssers humans» (91).

Rauxa

El remolí absurd de l'acceleració

En la vida d'una persona hi ha molts àmbits i activitats importants que només es poden desenvolupar bé amb un mínim de silenci exterior i interior; per estimar algú, pensar la realitat que ens envolta, adquirir la capacitat d'escoltar, perseverar en l'estudi o endinsar-se en la pregària és imprescindible una certa profunditat i un mínim de capacitat d'atenció. Ara bé, aquestes dues aptituds només poden venir d'una certa estabilitat vital, tant individual com col·lectiva. És evident que la societat en què vivim va frontalment en contra del ritme pausat, la constància i el silenci. Els mitjans audiovisuals i les noves

tecnologies, amb l'allau constant d'«informació» innecessària, no fan més que accelerar l'activitat frenètica d'una humanitat que es refugia en el soroll i l'activitat constants per por d'enfrontar-se al buit del silenci. Com més accelerada és la vida humana, més superficial i aïllada es torna. La persona, esclava d'aquest ritme, s'embolica en tantes activitats que cap d'elles no arriba a ser realment profunda ni plenament satisfactòria. Davant d'aquesta inestabilitat col·lectiva el gran repte és viure com a part integrant de la societat sense ser engolits pel remolí absurd de l'acceleració.

Eduard Brufau

